

صبح جمعه

۱۴۰۴/۶/۱۴

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۱۴ شهریورماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روانشناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	از شماره ۱	تا شماره ۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	از شماره ۱۱	تا شماره ۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	از شماره ۲۱	تا شماره ۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	از شماره ۳۱	تا شماره ۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	از شماره ۴۱	تا شماره ۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	از شماره ۵۱	تا شماره ۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۵	از شماره ۶۱	تا شماره ۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۵	از شماره ۶۶	تا شماره ۷۰	۵
۹	اجباری	روانشناسی	۱۰	از شماره ۷۱	تا شماره ۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، شمیم پهلوان شریف، محمد ابراهیم توژنده جانی، احمد حسن زاده فرد، آروین حسینی، علی حسینی نوه، احمد رضا ذاکر زاده، پیمان طیار، سعید عزیز خانی، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، امیر محمودیان، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، امیرحسین خزایی، یاسین ساعدی، کوثر شاه حسینی، سید آرش مرتضایی فر
روان‌شناسی	هاننا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	رضا واشدنیاء، علی رسولی، آرمین ساعدیناه، محمد رضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائد امینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، افشین گرمیان فرد، احسان کلاته عربی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، مهشید رستمی ریک، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهنشیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، محمد گرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، مهدی ضیائی، احسان عالی نژاد، مهدی گاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملازمضانی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضایی فر	سید آرش مرتضایی فر	مریم خسروی دهنوی، محمد براتی	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	علیکا ذاکری، سینا غلامی	محمد صدرا پنجه پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی نژاد	امیرمحمد قلعه گاهی، ایمان کلاته عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	قدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تابع (اعمال بر روی توابع)
آمار (شاخص‌های آماری)
صفحه‌های ۶۲ تا ۴۵

۱- اگر $f(x) = 2x + 3$ و $g(x) = x^2 - 2$ باشند، حاصل $\frac{(f+g)(2)}{(f \times g)(0)}$ کدام است؟

$$\frac{4}{3} \quad (2)$$

$$-\frac{2}{2} \quad (1)$$

$$\frac{2}{3} \quad (4)$$

$$-\frac{4}{2} \quad (3)$$

۲- اگر $f = \{(1, 4), (5, 8), (3, 7), (2, 5)\}$ ، $g = \{(-3, 6), (5, a), (2, 9), (3, b)\}$ ، $f \times g(5) = 8$ و $2 \times (f + g)(3) = 12$ باشند، حاصل

$f(a - b)$ کدام است؟

$$9 \quad (2)$$

$$6 \quad (1)$$

$$4 \quad (4)$$

$$5 \quad (3)$$

۳- اگر $2(f \times g)(x) = 2x^2 + 4x$ و $(g(x))^2 = (x + 2)^2$ باشند، مقدار $f(1)$ کدام است؟

$$2 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

$$4 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

۴- شاخص خط فقر داده‌های ۱، ۵، ۳، ۲، ۵، ۱، ۵، ۱ است. شاخص خط فقر این داده‌ها به روش میانه کدام است؟

$$1/5 \quad (2)$$

$$3 \quad (1)$$

$$3/5 \quad (4)$$

$$2/5 \quad (3)$$

۵- در یک منطقه با اضافه شدن ۱۰۰ فرصت شغلی جدید، نرخ بیکاری ۴ درصد کاهش یافته است و تعداد افراد بیکار جدید از $\frac{1}{5}$ جمعیت فعال ۱۰۰ نفر کمتر است. نرخ بیکاری اولیه چند درصد است؟

$$16 \quad (2)$$

$$15 \quad (1)$$

$$20 \quad (4)$$

$$18 \quad (3)$$

۶- قیمت نان و برنج در سال جاری به ترتیب ۵۰۰۰ و ۷۰۰۰۰ تومان و قیمت آن‌ها به ترتیب در سال پایه ۳۰۰۰ و ۶۰۰۰۰ تومان است. اگر مقدار مصرف آن‌ها در سال

پایه به ترتیب ۲۰۰ و ۱۰۰ کیلوگرم در سال باشد شاخص بهای دو کالا تقریباً کدام است؟

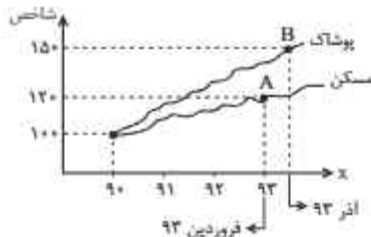
(۲) $118/2$

(۱) $124/6$

(۴) $127/2$

(۳) $121/2$

۷- با توجه به نمودار شاخص زیر، با فرض آن که هزینه پوشاک در سال پایه ۹۰ برابر ۴۰۰ هزار تومان بوده باشد، هزینه پوشاک در آذر ۹۳ چقدر است؟

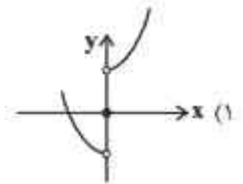
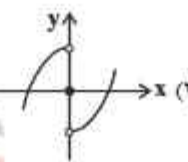
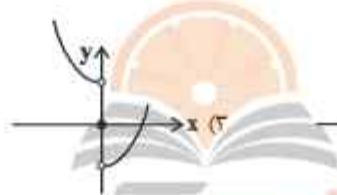
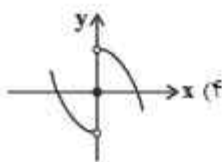
(۱) ۴۰۰ هزار تومان

(۲) ۶۰۰ هزار تومان

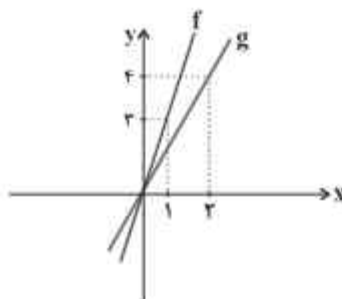
(۳) ۸۰۰ هزار تومان

(۴) ۵۰۰ هزار تومان

۸- اگر $f(x) = x^2$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ باشند، نمودار تابع $f - g$ به کدام شکل زیر است؟

۹- در شکل مقابل دو تابع خطی f و g رسم شده‌اند، ضابطه تابع $h(x) = (f+g)(x)$ کدام است؟

(۱) $h(x) = x^2 + 4x$

(۲) $h(x) = x^2 + x + 3$

(۳) $h(x) = 5x$

(۴) $h(x) = 3x$

۱۰- در یک منطقه با جمعیت ۷۵۰ نفر، ۸۰ درصد جمعیت را جمعیت فعال تشکیل می‌دهد. در این منطقه نرخ بیکاری، m درصد است. اگر $m - 3$ شغل

جدید ایجاد شود، نرخ بیکاری ۱۳ درصد می‌شود. در صورتی که شغل جدیدی ایجاد نشود و $2m$ نفر شغل خود را از دست دهند، نرخ بیکاری چند درصد

خواهد شد؟

(۴) ۳۰ درصد

(۳) ۲۴ درصد

(۲) ۲۰ درصد

(۱) ۱۸ درصد

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤالات این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
(وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه)

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال - تمرین‌ها
صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱

۱۱- با حروف کلمه «صدا پیشه» چند کلمه ۷ حرفی بدون تکرار حروف می‌توان نوشت به‌طوری که حروف «صدا» در آن کنار هم باشند؟

(۲) ۷۲۰

(۱) ۳۶۰

(۴) ۱۲۰

(۳) ۲۴۰

۱۲- با هشت نقطه روی یک دایره، چند چهارضلعی می‌توان رسم کرد به‌طوری که این نقاط رأس‌های چهارضلعی باشند؟

(۲) ۳۵

(۱) ۷۰

(۴) ۳۲

(۳) ۵۶

۱۳- اگر $P(n-1, 2) = \frac{4}{3} C(n, 2)$ باشد، مقدار n کدام است؟

(۲) ۶

(۱) ۸

(۴) ۱۷

(۳) ۹

۱۴- در یک تاکسی، ۵ سرنشین وجود دارد، احتمال این که هر پنج نفر آن‌ها در فصل مشترکی از سال متولد شده باشند، کدام است؟

(۲) $\frac{1}{12^4}$ (۱) $\frac{1}{12^5}$ (۴) $\frac{1}{4^4}$ (۳) $\frac{1}{4^5}$

۱۵- در یک کیسه ۶ مهره قرمز و ۴ مهره آبی قرار دارد. ۳ مهره به تصادف برمی‌داریم احتمال آن که ۲ مهره آبی و یک مهره قرمز باشد، چقدر است؟

(۲) $\frac{4}{10}$ (۱) $\frac{3}{10}$ (۴) $\frac{7}{10}$ (۳) $\frac{1}{10}$

۱۶- در یک پارک جنگلی حفاظت‌شده، ۱۲ یوزپلنگ وجود دارد که ۳ تای آنها را نشان‌گذاری کرده‌ایم. اگر ۳ یوزپلنگ را به تصادف بگیریم با کدام

احتمال حداقل یک یوزپلنگ نشان‌دار در بین آنها قرار دارد؟

$$\frac{27}{55} \quad (2)$$

$$\frac{32}{55} \quad (1)$$

$$\frac{21}{55} \quad (4)$$

$$\frac{34}{55} \quad (3)$$

۱۷- صفحه عقربه A به ۴ قطاع مساوی با شماره‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و صفحه عقربه B به ۵ قطاع برابر با شماره‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ تقسیم شده

است. هر دو عقربه را می‌چرخانیم. با کدام احتمال حداقل یکی از عقربه‌ها روی ناحیه فرد قرار می‌گیرند؟

$$5/7 \quad (2)$$

$$5/6 \quad (1)$$

$$5/9 \quad (4)$$

$$5/8 \quad (3)$$

۱۸- اگر A و B دو پیشامد در یک فضای نمونه باشند، به‌طوری که $P(A-B) = \frac{7}{30}$ و $P(B') = \frac{2}{5}$ ، آنگاه احتمال پیشامد $(A \cup B)'$ کدام است؟

$$\frac{1}{20} \quad (2)$$

$$\frac{1}{4} \quad (1)$$

$$\frac{1}{8} \quad (4)$$

$$\frac{1}{10} \quad (3)$$

۱۹- پیشامدهای A و B و C از فضای نمونه S انتخاب شده‌اند. اگر $A \cap B = \emptyset$ و $A \cap C \neq \emptyset$ ، $B \cap C \neq \emptyset$ باشد کدام گزینه درست است؟

$$A \cup B = C \quad (2)$$

$$A - C = A - B \quad (1)$$

$$(A \cap C) \cup B = A \quad (4)$$

$$(A \cup B) - C = (A - C) \cup (B - C) \quad (3)$$

۲۰- اگر A و B دو پیشامد ناسازگار و $P(A) = \frac{4}{9}$ و $P(B-A) = \frac{2}{9}$ باشند. مقدار $P((A \cup B)')$ کدام است؟

$$\frac{35}{63} \quad (2)$$

$$\frac{8}{63} \quad (1)$$

$$\frac{12}{63} \quad (4)$$

$$\frac{51}{63} \quad (3)$$

۲۶- در متحتی خم بهتجار تقریباً ... درصد داده‌ها در فاصله یک برابر انحراف معیار از میانگین و تقریباً $99/9$ درصد داده‌ها در فاصله ... برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند.

$$(1) 2-68 \quad (2) 3-68$$

$$(3) 2-96 \quad (4) 3-96$$

۲۷- برای بررسی وضعیت عمومی بیماران مبتلا به کرونا در یک شهرستان، کل بیماران مبتلا به این بیماری را که در بیمارستان A بستری شده‌اند، مورد

مطالعه قرار می‌دهیم. در این بررسی، واحد آماری و جامعه آماری به ترتیب کدام‌اند؟

(۱) بیماران مبتلا به کرونا که در بیمارستان A بستری شده‌اند - مردم این شهرستان

(۲) کل بیماران بیمارستان A - مبتلایان به کرونا در این شهرستان

(۳) بیماران مبتلا به کرونا که در بیمارستان A بستری شده‌اند - بیماران مبتلا به کرونا در این شهرستان

(۴) کل بیماران بیمارستان A - مردم این شهرستان

۲۸- به ۱۶ داده آماری با میانگین ۱۳، چهار داده جدید با انحراف معیار صفر اضافه می‌کنیم. اگر میانگین کل داده‌ها برابر با ۱۲ باشد، میانگین داده‌های

اضافه شده کدام است؟

$$(1) 6 \quad (2) 8 \quad (3) 10 \quad (4) 12$$

۲۹- اگر میانگین و انحراف معیار داده‌های x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 به ترتیب برابر ۴ و صفر باشد، انحراف معیار داده‌های

$$x_1, 2x_2 - 3, x_3 + 2, \frac{x_4}{3}, 2x_5$$

کدام است؟

$$(1) \sqrt{2} \quad (2) 2 \quad (3) \sqrt{3} \quad (4) 3$$

۳۰- در گردآوری داده‌ها کدام عبارت نادرست است؟

(۱) در گردآوری داده‌ها به روش مشاهده، دقت زیادی وجود ندارد.

(۲) داده‌ها همواره در اختیار ما قرار ندارند.

(۳) در طراحی پرسش‌نامه می‌توان سؤالاتی پرسید که به ذهن پاسخگو جهت دهد.

(۴) زمانی که تعداد پاسخگوها زیاد باشد، مصاحبه وقت‌گیر است.

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل سوم

(درس‌های ۹ تا ۱۷)

- کارگاه تحلیل فصل سوم

صفحه‌های ۷۸ تا ۵۷

۳۱- موارد زیر به ترتیب درباره ویژگی کلامی کدام شاعر آمده است؟

- وی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و خلاق‌المعانی ثانی لقب گرفته است.

- ویژگی عمده شعر وی مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام است.

- او را خداوندگار مضامین تازه شعری دانسته‌اند.

(۱) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی

(۳) کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی

(۲) صائب تبریزی - باباقلانی شیرازی - وحشی بافقی

(۴) صائب تبریزی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی

۳۲- در کدام بیت، هر دو نوع استعاره مشهود است؟

(۱) بتفشه دوش به گل گفت و خوش نشانی داد

(۲) مگر وصف لب‌ت در مصر گفتند

(۳) چین به پیشانی چون آینه خویش منزن

(۴) خویشتن سوزیم و جان بر سر نهاده شمع‌وار

که تاب من به جهان، طره فلانی داد

که در نی شد ز شرم آن شکر آب

تنگ بر طوطی خوش حرف مکن میدان را

هر کجا در مجلسی شمع‌ست ما پروانه‌ایم

۳۳- تعداد استعاره در کدام بیت بیشتر است؟

(۱) دیشب چراغ دیده من تا به صبح سوخت

(۲) به گرد لعل تو می‌گشت عقل چون پرگار

(۳) هم سلسله بر گردن زان کاکل پیچانم

(۴) زان‌که روی تو را ز غایت لطف

آتش فساد بی‌تو به مائیم برای اشک

حدیث نقطه موهوم در میان انداخت

هم غایب در دامن زان سبیل پرچیتیم

برگ گل شرمسار و لاله خجل

۳۴- کدام بیت دارای «تشخیص» است؟

(۱) امروز حالا غرق‌ه‌ام تا با کتاری اوفتم

(۲) من نیز چشم از خواب خوش برمی‌نکردم بیش از این

(۳) مقدار یار هم‌نفس چون من نداند هیچ‌کس

(۴) سعدی چو جورش می‌بری نزدیک او دیگر مرو

آنکه حکایت گویمست درد دل غرقاب را

روز فراق دوستان شب‌خوش بگفتم خواب را

ماه‌ی که بر خشک اوفتد قیمت بداند آب را

ای بی‌بصر من می‌روم او می‌کشد قلاب را

۳۵- در کدام ابیات هر دو نوع استعاره به چشم می‌خورد؟

الف) خسرو آن است که چون ملک وصال در یافت	لعل شیرین تو را دید و شکر گرد آورد
ب) گنج قارون چو در این ره به پیشیزی نخرند	رخ زردم به چه وجه این همه زر گرد آورد
ج) مردم چشم من از بهر نثار قدمت	ای بسا در که در این قصر دو در گرد آورد
د) خبرت هست که چندین دل صاحب‌نظران	نرگس مست تو هتگام نظر گرد آورد

(۱) «الف»، «ب»، «ج»

(۲) «ب»، «ج»، «د»

(۳) «ب»، «ج»، «د»

(۴) «ج»، «د»

۳۶- نوع استعاره در عبارات مشخص شده یکسان است؛ به‌جز ...

(۱) ز زلف پسته زنجیر ماندم	به زنجیر تو چون زنجیر ماندم
(۲) بتا هلاک شود دوست در محبت دوست	که زندگانی او در هلاک بودن اوست
(۳) چو چشم مست تو خواجه به حشر یاد کند	ز خوابگاه عیدم نیمه مست برخیزد
(۴) بهار را به آیین و خرم بهاری	بمان همچنان سالیان و بمگذر

۳۷- علامت‌های هجایی کدام بیت برابر با «UU-----UU----» است؟

(۱) دیگر نشتیدیم چنین فته که برخاست	از خانه بیرون آمد و بازار بیاراست
(۲) متاسبت و موزون حرکات دلفریبست	متوجه است با ما سخنان بی‌حییت
(۳) آن را که چنین دردی از پای دراندازد	باید که فروشوید دست از همه درمان‌ها
(۴) آن پری گز خلق پنهان بود چندین روزگار	باز می‌بینم که در عالم پدیدار آمده‌ست

۲۸- کدام بیت، با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

«توان از سر او برد هوای شیرین	لشکر خسرو اگر بر سر قهره‌اد رود»
(۱) مرد و زن گر به جفاکردن من برخیزند	گر بگردم ز وفای تونه مردم که زلم
(۲) شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق	با همه نیغ بر کشم وز نو سپر بیفکتم
(۳) هزار دشمن اگر بر سرند سعدی را	به دوستی که نگوید به جز حکایت دوست
(۴) گر بزنی به ختجرم کز پی او دگر مرو	نعره شوق می‌زنم تا رمقی‌ست در تنم

۲۹- مفهوم مقابل شعر زیر در کدام بیت دیده می‌شود؟

«نه / این برف را / دیگر سر باز ایستادن نیست / برقی که بر ابرو و موی ما می‌نشیند.»

(۱) نفس باد صبا مشک‌قشان خواهد شد	عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد
(۲) نی غلط، گردد جوان از عشق‌بازی اهل دل	غم که باشد تا تواند عاشقان را پیر کرد
(۳) المنة لله که هوای خوش نوروز	باز آمد و از جور زمستان برهیدیم
(۴) تن تیره همچو زاغی و جهان تن زمستان	که به‌رغم این دو ناخوش ابد بهار بادا

۴۰- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

«این که گلهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را	روشتی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»
(۱) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم	تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود
(۲) وصل جانان قسمت اهل هوس شد ای دریغ	گل نصیب دست گلچین است گویی نیست هست
(۳) تا گشودم دیده روشن در این ظلمت‌سرا	خرج اشک و آه شد جسم نزارم همچو شمع
(۴) قسمت ما چون کمال از سهم خود خمیازه‌ای است	هر چه داریم از برای دیگران داریم ما

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم، پایه‌های آوایی ناهمساز، مراعات‌نظیر، تلمیح و تضمین
صفحه‌های ۱۰ تا ۲۷

۴۱- به ترتیب کدام گزینه برای جاهای خالی مناسب است؟

(الف) ... با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.

(ب) ... با روزنامه ... همکاری داشت و بعدها در استانبول روزنامه ... را منتشر کرد.

(۱) قائم‌مقام قزاقانی - دهخدا - صور اسرافیل - سروش

(۲) ادیب‌الممالک قزاقانی - ملک‌الشعرا - سروش - مجلس

(۳) ادیب‌الممالک قزاقانی - دهخدا - سروش - مجلس

(۴) قائم‌مقام قزاقانی - ملک‌الشعرا - صور اسرافیل - سروش

۴۲- وزن کدام بیت، «ناهمساز» است؟

(۱) دلم رمیده لولی و تسی است شورانگیز

دروغ و وعده و قتال وضع و رنگ آمیز

(۲) ای دل اندر بت زلفش از پریشانی متال

مرغ زیرک چون به دام افتد تحمل بایدش

(۳) ای چشم که پردردی در سایه او بتشین

زنهار در این حالت در چهره او بتگر

(۴) نفی شاخ نبایم نفی پیش تو مایم

چه کتم چاره چه دارم به گفت مهره نردم

۴۳- چند بیت از ابیات زیر فاقد «جتاس» و دارای «تشبیه و تلمیح» است؟

(الف) طایر طوریم و خاک آستان طور ماست

پرتو نور تجلی در دل پرنور ماست

(ب) پیش ما هر روز بی او رستخیزی دیگر است

و آه دلسوز و بغیر سیه نفخ صور ماست

(ج) تختگاه عشق ما داریم و از دار ایمتیم

زان که دار از روی معنی رایت متصور ماست

(د) عاقبت غیبت گزیند هر که آید در نظر

وان که او غایب نگردد از نظر منظور ماست

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۴۴- در همه ابیات «تضمین» به کار رفته است؛ به جز:

(۱) زاهدان را ز بی‌رای زه و زه

قل هو الله احد دام و دم است

(۲) با تو بودست در الت خطاب

با تو باشد به روز حشر حباب

(۳) تا کی کشم بی داد من تا کی کتم قریاد من

روزی بیایم داد من الصبر مفتاح الفرج

(۴) زان گل بشکفته سیراب هست

یاد یار مهربان آید همی

۴۵- آرایه‌های «تضمین، تلمیح، تناسب و استعاره» به ترتیب، در کدام ابیات آمده‌اند؟

(الف) با اوحدی از راه کرامت سختی گفت

وز بحر دلش موج کرامات برآورد

(ب) نوگلی پژمرده از گلبن به خاک افتاد و گفت:

«خوار شد چون من هر آنکو همتشیش بود خار»

(ج) آن سینه و چون سینه صیقل ده آینه

آن سینه که اندر خود صد باغ ارم دارد

(د) چون خواجه تن تنها با سوز تو دمازم

ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی

(۱) «الف» - «د» - «ب» - «ج»

(۲) «د» - «الف» - «ج» - «ب»

(۳) «د» - «ج» - «الف» - «ب»

(۴) «ب» - «ج» - «د» - «الف»

۴۶- «ما» وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

- (۱) چراغ مرده کجا؟ شمع آفتاب کجا؟ (مفاعیلن فعلاطن مفاعیلن فعلاطن)
- (۲) ساقی به نور باده برفروز جام ما (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن)
- (۳) خوابم بشد از دیده در این فکر جگروز (مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعی)
- (۴) رویت همه باله لاله گون یاد (مفعول مفاعیلن فعلاطن)

۴۷- کدام بیت، قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد؟

- (۱) آن که هلاک من همی‌خواهد و من سلامت
- (۲) مگر رفته باشم زین جهان بازآیدم رفته روان
- (۳) یک روز به پندگی قبولم کن
- (۴) قامتت گویم که دلبندست و خوب

۴۸- کدام بیت بر وزن «مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن» سروده شده است؟

- (۱) تا شد غمش هاله دل بر مه رسید ناله دل
- (۲) رفتیم اگر ملول شدی از نشست ما
- (۳) ساقی بده آن کوزه یاقوت روان را
- (۴) زان یار دل‌نوازم شکری است با شکایت

۴۹- مفهوم کدام گزیده با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- «گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند»
- (۱) جذبه دار فنا مشکل‌پند اقتاده است
  - (۲) «انا الحق» گوید این متصور دم بر دار رسوایی
  - (۳) در حریم عشق عالم‌سوز خاموشی است باب
  - (۴) گوهر مخزن اسرار همان است که بود

۵۰- بیت زیر با کدام ابیات قرابت معنایی ندارد؟

- «آن زمان که بتهادم سر به پای آزادی
الف) هست جانانه ما شاهد آزادی و بس
ب) در این بی‌انتها وادی، چو پا از عشق بتهادی
ج) بس که جان را به ره عشق تو شیرین دادیم
د) کس چو من در طلب شاهد آزادی نیست»
- دست خود ز جان شستم از برای آزادی»
جان ما در همه‌جا برخی جانانه ماست
به گرد شمع آزادی، تو را پروانگی باید
نیشه خون می‌خورد از حسرت فهادی ما
زانکه با نیستی از پرتو آن هست شدم

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤالات این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهفصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۱۷۹ تا ۱۸۱

۵۱- چند عبارت درباره ویژگی‌های ادبیات قرن پنجم و ششم درست است؟

- گسترش زبان فارسی در هندوستان و آسیای صغیر
- تلمیح در مضمون‌سازی نقش فعالی دارد.
- وابسته‌نبودن شعر به دربار و از بین رفتن طبقه مدیحه‌سرایان
- اقوال نثر ساده و رواج نثر مصنوع
- تأثیرپذیری برخی شاعران از ادبیات عرب
- از مهم‌ترین دوره‌های کمال و گسترش نثر پارسی

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۵۲- کدام گزینه با توجه به ویژگی‌های زبانی و ادبی شعر سبک عراقی (قرن‌های پنجم و ششم) نادریست است؟

- (۱) یکی از ویژگی‌های زبانی در شعر سبک عراقی افزایش لغات مهجور فارسی نسبت به سبک خراسانی است.
- (۲) بیشتر قالب‌های شعری، به‌ویژه غزل و مثنوی، در شعر این دوره رواج یافت و اوج گرفت.
- (۳) در شعر این دوره لغات زبان ترکی و مغولی به زبان فارسی ورود یافت.
- (۴) ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر این دوره به کار گرفته شد.

۵۳- سبک کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) به رنج اندر آری تبت را رواست
- (۲) عرش بر آب است و عالم بر هواست
- (۳) روی او را من از ایزد به دعا خواسته‌ام
- (۴) چو پردخته شد جای بر پای خاست

۵۴- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام هستند؟

- آتش عشق است کاندر می فتاد
- ای هر شکتی از سر زلف تو جهانی
- جوشش عشق است کاندر نی فتاد
- وی هر سختی از لب جان‌بخش تو جانی

(۱) تشبیه - جناس نااهمان (۲) استعاره - موازنه (۳) تکرار - ترصیع (۴) کنایه - تشخیص

۵۵- چه تعداد از ابیات زیر، دارای «موازنه» هستند؟

- (الف) گلشن عمرت بر دل خورده باد
- (ب) سیاه زنگی هرگز شود سپید به آب؟
- (ج) از آن رو خوش‌فرونی که میخی
- (د) سینه باغی است که گلشن شود از خاموشی
- (ه) چون جغد بود اصلش کی صورت باز آید؟
- (و) گلشن هر ضمیری از رخس پرگل آید
- (ز) خرمین عمر عدویت پرده باد
- (ح) سپید رومی هرگز شود سیاه به دود؟
- (ط) از آن رو دیوسوزی که شهابی
- (ث) دل چراغی است که روشن شود از خاموشی
- (ج) چون سیر خورد مردم کی بوی پیاز آید؟
- (ذ) دامن هر فقیری از کفش پر زر آید

(۱) شش (۲) چهار (۳) پنج (۴) سه

۵۶- قافیه در کدام گزینه فاقد حروف الحاقی می باشد؟

- (۱) رخس روا بود ار اسب دلیری تازد
  - (۲) گفتم که ز عشقت شده ام دیوانه
  - (۳) مصوّر آمد و روی تو را چو ماه کشید
  - (۴) چون رسول روم این الفاظ تر
- که گوی سیم به چوگان مشک می بازد
رنجیر ترا به خواب بستم یا نه
قلم چو بر سر زلفت رسید، آه کشید
در سماع آورد شد مشتاق تر

۵۷- قافیه در کدام بیت، معیوب است؟

- (۱) من هر چه دیده ام ز دل و دیده دیده ام
  - (۲) این جهان جتگ است و چون کل بتگری
  - (۳) بست جیب چمن از غنچه گره
  - (۴) گریه در ره نیست هین بر می ستان
- گاهی ز دل بود گلّه گاهی ز دیده ام
ذره ذره هم چو دین با کفتری
باقیّت گرد چمن از سبزه گره
گر بدان ره نیست این سو بران

۵۸- کدام بیت دارای «اشتقاق» است؟

- (۱) تو آن درخت گلی کاغذال قامت تو
  - (۲) ما را ز متع عقل مترسان و می بیار
  - (۳) دنیا و دین و صبر و عقل از من برقت اندر غمش
  - (۴) خاک پایت می کتم بر آب حیوان اختیار
- پشرد قیامت سرو بلندبالا را
کآن شخته در ولایت ما هیچ کاره نیست
جایی که سلطان خیمه زد غوغا نماند عام را
گر میان هر دو گردونم مخیر می کند

۵۹- تقطیع هجایی مصراع کدام گزینه در برابر آن نادرست است؟

- (۱) نیست در دریای بی آرام کشتی را قرار: -U---U---U---U-
- (۲) رهرو بادیه عشق و تأمل هیاهات: -UU-UUU-UU- - - - -
- (۳) هر جا یکی گویی بود چوگان وحدت وی برد: -U---U-U-U---U--
- (۴) دل از مه طلعتان جمعیت خاطر طمع دارد: -U---U---UU---U- - - - -

۶۰- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- (۱) در پیش بی دردان چرا فریاد بی حاصل کتم
  - (۲) در نیابد حال پخته هیچ خام
  - (۳) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو
  - (۴) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل
- گر شکوه ای دارم ز دل با یار صاحب دل کتم
پس سخن کوئناه باید والاسلام
من نه آنم که دگر گوش به تزویر کتم
کجا داند حال ما سبکباران ساحل ها

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

چالش‌های جهانی

(جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های
اقتصادی و زیست‌محیطی، بحران‌های
معرفتی و امنیتی)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۸

۶۱- کدام گزینه صحیح یا غلط بودن موارد زیر را به‌ترتیب نشان می‌دهد؟

- بحران موشکی کوبا جهان را تا آستانه جنگ جهانی سوم پیش برد و جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم بود.

- اصطلاح مرکز و پیرامون را کسانی به کار می‌برند که چالش بین کشورهای فقیر و غنی را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند.

- اصطلاح توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته اشاره بر این دارد که کشورهای توسعه‌یافته الگوی کشورهای دیگرند.

- مراد از جهان اول کشورهای سرمایه داری بلوک غرب است و منظور از جهان دوم کشورهایی است که در کانون بلوک شرق قرار گرفته‌اند.

(۲) غ - غ - ص - ص

(۱) ص - غ - غ - ص

(۴) ص - غ - ص - ص

(۳) غ - ص - غ - غ

۶۲- صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- بحران ابیجان در ساحل عاج و بحران بویال در هند نمونه‌هایی از بحران‌های زیست‌محیطی هستند.

- آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به فقر و غنا تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

- در نگاه اساطیری، طبیعت ماده خام نیست؛ بلکه از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است.

- نخستین بحران اقتصادی در فاصله بین دو جنگ جهانی یعنی سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ م اتفاق افتاد.

(۲) ص - غ - غ - ص

(۱) ص - غ - غ - ص

(۴) غ - غ - ص - غ

(۳) غ - غ - ص - غ

۶۳- به‌ترتیب عبارت «به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود، زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است» با کدام عبارت متناسب است و بحران معرفتی جدید چه زمانی آغاز شد؟

(۱) فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد - هنگامی که شهود آباء کلیسا کنار رفت.

(۲) فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی - هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

(۳) فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد - هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

(۴) فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی - هنگامی که شهود آباء کلیسا کنار رفت.

۶۴- در ارتباط با نظریه کنت و هانتینگتون در رابطه با پدیده جنگ کدام گزینه به ترتیب درست و نادرست است؟

(۱) فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می افزودند - پس از فروپاشی بلوک شرق طرف دیگری را برای جنگ جست و جو می کنند و

جنگ میان بلوک شرق و بلوک غرب را به فرهنگ ها منتقل می کنند.

(۲) بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی بندد - از نظر هانتینگتون رقابتها و درگیریها بین تمدنهای بزرگ به وقوع خواهد پیوست

و فرهنگ اسلامی بزرگترین تهدید برای غرب است.

(۳) با رشد علم تجربی و صنعت ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می آید - پس از فروپاشی بلوک شرق جنگ را از کشورهای غربی به

تمدنهایی منتقل کردند که در دوران استعمار تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند.

(۴) جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی امری عارضی و تجمیلی است - عملیات نظامی قدرت های غیرغربی در مقابله با مقاومت های کشورهای

غربی را توجیه می کرد.

۶۵- هر کدام از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع در ارتباط هستند؟

- رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود.

- افول سکولاریسم

- مهم ترین علت تداوم باورهای دیتی و معتوی در زندگی انسان

(۱) جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب - نشانه بحران معرفت - نیاز قطری آدمی به حقایق قدسی

(۲) جنگ گرم بین مناطق پیرامونی دو بلوک شرق و غرب - نشانه بحران معتویت - نیاز قطری آدمی به حقایق قدسی

(۳) جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب - بازگشت نگاه معتوی و دیتی به سطوح مختلف زندگی انسانها - بازار معتویت های کاذب

(۴) جنگ گرم بین دو بلوک شرق و غرب - نشانه بحران معرفت - نیاز قطری آدمی به حقایق ماوراء طبیعی

جامعه‌شناسی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

هویت

اُمیرات هیت اجتماعی، تحولات هویتی جهان
اجتماعی «عقل درونی»، تحولات هویتی جهان
اجتماعی «عقل بیرونی»
صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۸

۶۶- هر یک از موارد زیر به کدام نوع از تحرک اجتماعی اشاره می‌کند؟ (به ترتیب)

- معلم فلسفه‌ای که امسال جامعه‌شناسی تدریس می‌کند.

- فرزند رئیس جهاد کشاورزی که جایگزین پدرش شده است.

- دانش‌آموزی که امسال دانشجو شده است.

- آشپزی که رستوران خود را تأسیس کرده است.

(۱) افقی، درون نسلی - افقی، میان نسلی - افقی، درون نسلی - صعودی، میان نسلی

(۲) صعودی، درون نسلی - صعودی، میان نسلی - نزولی، درون نسلی - صعودی، درون نسلی

(۳) افقی، درون نسلی - افقی، میان نسلی - صعودی، درون نسلی - صعودی، درون نسلی

(۴) صعودی، میان نسلی - صعودی، درون نسلی - افقی، درون نسلی - افقی، میان نسلی

۶۷- هر کدام از موارد زیر به چه موضوعی اشاره دارند؟

الف) اگر در یک جهان اجتماعی این پدیده رخ دهد، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود.

ب) مرگ یک جهان اجتماعی در این هنگام رخ می‌دهد.

ج) این پدیده هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند.

(۱) تعارض فرهنگی - جهان اجتماعی با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی

انسان‌ها باز می‌ماند. - بحران هویت

(۲) بحران هویت - جهان اجتماعی علم را به شاخه تجربی آن محدود می‌کند و سایر علوم را نادیده می‌گیرد و سکولاریسم را پدید می‌آورد. - تعارض

فرهنگی

(۳) بحران هویت - جهان اجتماعی با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی

انسان‌ها باز می‌ماند. - تزلزل فرهنگی

(۴) تعارض فرهنگی - جهان اجتماعی علم را به شاخه تجربی آن محدود می‌کند و سایر علوم را نادیده می‌گیرد و سکولاریسم را پدید می‌آورد. -

تزلزل فرهنگی

۶۸- به ترتیب کدام گزینه با جدول زیر متطبق است؟

«د»	از خودبینی تاریخی	«ب»	جهان اجتماعی توحیدی
جشن هتر شیراز	«ج»	جهانی که عقاید حق ندارد	«الف»

(۱) انسان را با حقیقت خود آشنا می‌کند - جهان اجتماعی مانع آن می‌شود که انسان به شناخت درست از عالم برسد - عقاید و ارزش‌های جهان

اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود - خودباختگی

(۲) آدمی را از حقیقت جهان بیگانه می‌کند - جهان اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته - جامعه در مواجهه با فرهنگ دیگر هویت خود

را فراموش می‌کند - از خودبینی فرهنگی

(۳) انسان را با حقیقت خود آشنا می‌کند - جهان اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته - جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش

کند - از خودبینی فرهنگی

(۴) انسان، خویش و جهان را آیت و نشانه خدا می‌داند - جهان اجتماعی توحیدی - واقعیت‌ها و آرمان‌ها در جامعه فراموش می‌شود - از خودبینی

فرهنگی

۶۹- عبارت «در پی اروپایی شدن سبک زندگی شرقی‌ها و الگو گرفتن از آنان، نرخ فرزندآوری و رشد جمعیت در برخی از کشورهای آسیایی کاهش چشمگیری

داشته است و این مسئله جامعه‌شناسان را نگران کرده است.» بیانگر کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

(۱) گاهی شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس

فرهنگ خود سامان دهد.

(۲) اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال

بیاورد، به تعارض فرهنگی متجر می‌شود.

(۳) بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(۴) اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بینگی می‌شود.

۷۰- کدام عبارت در رابطه با روش جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با فرهنگ‌های دیگر، درست نیست؟

(۱) به دلیل اهمیتی که اسلام به عقل و عقلانیت می‌دهد، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۲) جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، به تناسب هستی‌شناسی توحیدی خود در علوم مختلف آن‌ها تصرف کرد و عناصر مشترک آن‌ها را

نپذیرفت.

(۳) با حفظ اصول خود به تعامل پرداخت و به همین دلیل عناصر سازگار با آن اصول را از دیگر فرهنگ‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن

عناصر اقدام نمود.

(۴) با تعدیل اصول خود در تعامل با فرهنگ‌های دیگر، عناصر غیراسطیری را از آن‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر اقدام نمود.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤالات این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله
تفکر (۲) تصمیم‌گیری
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

۷۱- کدام یک از عبارات‌های زیر پاسخ مناسبی برای دو پرسش زیر فراهم می‌کند؟

- وقتی کسی مشغول شمارش و حساب و کتاب است، فعالیت شناختی او چه خصوصیاتی دارد؟
- فردی که برای مرتب‌کردن مغازه خود نمی‌داند باید از کجا شروع کند، در چه قسمتی از حل مسئله دارای مشکل است؟

الف) حل مسائل مختلف باید تحت کنترل انسان قرار بگیرد و با جدیت حل شود.

ب) برای شروع حل مسئله لازم است که در ابتدا موقعیت فعلی یا مبدأ مشخص باشد.

ج) فرایندهای ذهنی انسان از ویژگی اساسی «آگاهانه‌بودن» برخوردارند.

د) انسان در بررسی‌های شناختی خود، از اطلاعات گذشته هم بهره‌مند می‌شود.

۴) د - ب

۳) ج - ب

۲) الف - ج

۱) الف - د

۷۲- پاسخ درست پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- کدام عبارت در مورد اهمیت حل مسئله درست است؟

- در کدام یک از علوم زیر با مسئله‌های خوب تعریف‌نشده بیشتری مواجه می‌شویم؟

- کدام مورد یک مسئله خوب تعریف‌نشده است؟

- مسیریابی با GPS از نقطه «الف» به «ب» چه نوع مسئله‌ای است؟

۱) مهم‌ترین هدف نظام تعلیم و تربیت، پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند. - زیست‌شناسی -

چگونه می‌توان رضایت شغلی معلمان را افزایش داد؟ - خوب تعریف‌نشده

۲) هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی فقط دستیابی به راه‌حل آن مسئله خاص نیست، بلکه هدف، آن است که در اثر حل مسئله، به اصول و

قوانینی دست یابیم که در موقعیت‌های دیگر هم قابل استفاده باشد. - زمین‌شناسی - درمان اصلی افسردگی، تغییر باورهای اشتباه فرد است. -

خوب تعریف‌نشده

۳) یکی از هدف‌های مهم نظام تعلیم و تربیت، پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند. -

جامعه‌شناسی - چگونه می‌توان رضایت شغلی معلمان را افزایش داد؟ - خوب تعریف‌نشده

۴) هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی دستیابی به راه‌حل آن مسئله خاص نیست، بلکه هدف، آن است که در اثر حل مسئله، به اصول و قوانینی

دست یابیم که در موقعیت‌های دیگر هم قابل استفاده باشد. - زبان‌شناسی - درمان اصلی افسردگی، تغییر باورهای اشتباه فرد است. -

خوب تعریف‌نشده

۷۳- هریک از موقعیت‌های زیر، با کدام مورد ارتباط دارد؟

الف) امیر همیشه برای خاموش کردن لپ‌تاپش کلید پاور را نگه می‌داشت اما حالا با خرید لپ‌تاپ جدید وقتی کلید پاور را نگه می‌دارد لپ‌تاپ خاموش نمی‌شود و به حالت خواب می‌رود و او فکر می‌کند که ایراد از دستگاهی است که خریداری کرده است.

ب) پارسا برای حل مشکل ترافیک صبحگاهی در مسیر کارش، پس از اجرای یک روش مناسب برای سر وقت رسیدن به محل کارش، زمان رسیدن قبل و بعد از اجرای روش را با هم مقایسه می‌کند.

ج) سارا برای حل یک مسئله اقتصاد وقت زیادی گذاشته و هنوز به جواب نرسیده است. پدرش به او پیشنهاد می‌کند که کمی قدم بزند و استراحت کند. سارا قبول می‌کند و هنگامی که بعد از استراحت به سراغ مسئله برمی‌گردد، بهتر می‌تواند مراحل آن را پیش ببرد.

د) معلم یک شمع روشن و یک لیوان شیشه‌ای روی میز می‌گذارد و به دانش‌آموزان می‌گوید: «بدون فوت کردن شمع را خاموش کنید.» بچه‌ها مدام لیوان را تکان می‌دهند و به شمع دست می‌زنند تا شعله آن خاموش شود. در این میان، سپیده فکر می‌کند لیوان را به صورت وارونه روی شمع بگذارد تا اکسیژن آن تمام شود و شمع خاموش شود.

(۱) تجربه گذشته - به کارگیری راه‌حل مناسب - اثر نهفتگی - نوع نگاه به مسئله

(۲) تشخیص مسئله - ارزیابی راه‌حل - اثر نهفتگی - تجربه گذشته

(۳) تجربه گذشته - ارزیابی راه‌حل - اثر نهفتگی - نوع نگاه به مسئله

(۴) تشخیص مسئله - به کارگیری راه‌حل مناسب - بازیابی راه‌حل - نوع نگاه به مسئله

۷۴- پاسخ به هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- احساس عاطفی مثبت نسبت به دیگران و ابراز رضایت از بودن با آنان در نتیجه ... است.

- کدام مورد درباره پیامدهای ناتوانی در حل مسئله نادرست است؟

- آیا ناکامی و پرخاشگری دو پیامد مستقیم ناشی از ناتوانی در حل مسئله هستند؟

- عبارت «هواداران تیم مغلوب در مسابقات ورزشی که دست به تخریب تجهیزات عمومی می‌زنند» کدام نوع از پیامدهای ناتوانی در حل مسئله را نشان می‌دهند؟

(۱) ندانستن مشکلات عاطفی جدی - بین آگاهی از مهارت‌های حل مسئله و استفاده از روش‌های پرخاشگرانه رابطه غیرمستقیم وجود دارد. - بله -

ناکامی

(۲) برخورداری از دانش و تجربه لازم در حل مسئله - فشار روانی حالت ناخوشایندی است که در نتیجه ناکامی به دست می‌آید. - خیر - پرخاشگری

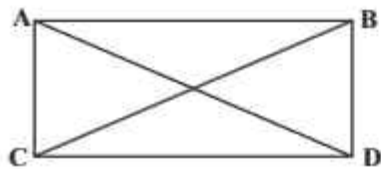
(۳) ندانستن مشکلات عاطفی جدی - نرسیدن به هدف باعث احساس فشار روانی در فرد می‌شود. - خیر - ناکامی

(۴) برخورداری از دانش و تجربه لازم در حل مسئله - لازمه شکل‌گیری احساس عاطفی مثبت به دیگران، داشتن یک شخصیت مهربان است. - بله -

پرخاشگری

۷۵- با توجه به روش‌های حل مسئله کدام گزینه نادرست است؟

شکل ب) شروع از آخر (مهندسی معکوس)

شکل الف) مسئله برج هانوی

۱) برای حل مسئله «چوبانی یک گرگ و یک گوسفند و مقداری علف دارد و می‌خواهد هر سه را به آن طرف رودخانه ببرد. چگونه گرگ و گوسفند و علف را به آن سوی رودخانه ببرد بدون اینکه علف و گوسفند خورده شوند؟» همانند «شکل الف» باید از روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب استفاده کنیم.

۲) عبارت «افزودن به ساعات مطالعه به صورت تدریجی تا رسیدن به زمان مناسب» نمونه‌ای از حل مسئله به روش شروع از آخر با وضعیت مطلوب است.

۳) عبارت «دانش‌آموزی برای مطالعه درس روان‌شناسی برای امتحان نهایی ابتدا سعی می‌کند که مطالعه خود را از طریق حل امتحان نهایی سال گذشته شروع کند.» همانند «شکل ب» به روش شروع از آخر اشاره دارد.

۴) عبارت «مشورت با اعضای خانواده و ثبت همه پیشنهادات برای تعیین بهترین مکان مسافرت» نمونه‌ای از حل مسئله به روش بارش مغزی است.

۷۶- کدام گزینه درباره عبارت بیان‌شده درست است؟

«ملیکا در شغلی که سه سال مشغول آن است، پیشرفت‌های خوبی کرده اما موقعیت شغلی دیگری برایش پیش آمده که چند مزیت کوچک نسبت به آن دارد.»

۱) او در وضعیتی قرار دارد که فقط یک راه می‌تواند او را به تصمیم نهایی برساند.

۲) او این دغدغه را دارد که با روشی به هدف خود برسد که بهیته و کارآمد باشد.

۳) او در یک موقعیت تصمیم‌گیری قردی اما معمولی قرار دارد.

۴) او در یک موقعیت تصمیم‌گیری قرار دارد که گروهی نیست اما دارای اهمیت بالایی است.

۷۷- هریک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب به کدام ملاک تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- مهرآه به دلیل مخارج بالای زندگی، شهریه زیاد دانشگاه و نیز سختی تحمل دوری خانواده، از ادامه تحصیل در خارج از کشور صرف‌نظر می‌کند.

- مهتاب برای کسب فرصت‌های شغلی بیشتر و بهتر، شروع به یادگیری زبان انگلیسی می‌کند.

- رامید به دلیل ترس از ضرر مالی ناشی از نوسانات بازار، در بورس سرمایه‌گذاری نمی‌کند.

۱) هزینه‌ها - مزیت‌ها - خطر   ۲) مزیت‌ها - هزینه‌ها - خطر   ۳) خطر - مزیت‌ها - هزینه‌ها   ۴) هزینه‌ها - خطر - مزیت‌ها

۷۸- در بین عبارات زیر، چند مورد نادرست می‌باشد؟

- تحلیل و ارزیابی همه جوانب پیش از هر انتخاب بیانگر بهترین شیوه تصمیم‌گیری است. این سبک نه از عجله و شتاب، بلکه از احساس و اندیشیدن پیروی می‌کند.
- دانش‌آموزی که بدون توجه به شرایط و موقعیت خود و فقط براساس احساسات درونی‌اش دست به انتخاب می‌زند، دنباله‌رو سبک تکانشی است که معمولاً با پشیمانی دیر هنگام همراه است.
- «از دست دادن فرصت، مایه اندوه است» این حدیث به سبک تصمیم‌گیری اجتنابی اشاره دارد که در دوره نوجوانی بیشتر از دوره‌های دیگر دیده می‌شود.
- «ترجیح دادن نظر خانواده و دوستان بر نظرات خود در اغلب موقعیت‌ها» به استفاده از سبک تصمیم‌گیری وابسته مربوط است.
- به دنبال داشتن آسیب‌های روانی و اجتماعی مانند: خشونت و بزهکاری و همچنین به خطر افتادن سلامت جسمانی از ویژگی‌های سبک تصمیم‌گیری تکانشی است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۷۹- کدام یک از عبارت‌های زیر، در خصوص «مراحل و موانع تصمیم‌گیری» نادرست می‌باشد؟

- (الف) «هر یک از مشاغل تا چه میزان انتظارات شما را تأمین می‌کند؟» پاسخ به این پرسش در گام سوم مراحل تصمیم‌گیری یعنی ارزیابی پیامدهای هر انتخاب، قرار دارد.
- (ب) معلمی که در حال بررسی روش‌های تدریس متفاوت است و می‌خواهد بداند هر روش به چه مهارت‌هایی نیاز دارد، در مرحله سوم تصمیم‌گیری قرار دارد.
- (ج) یکی از مهم‌ترین موانع تصمیم‌گیری «اعتماد افراطی» است که در آن فرد، تحت تأثیر دیگران است و تصمیمات خود را بر پایه ملاک‌های زودگذر بنا می‌کند.
- (د) دانش‌آموز توانمندی که در ابتدای مسیر کنکور شکست خود را پیش‌بینی می‌کند، نمی‌تواند در فرایند تصمیم‌گیری موفق باشد، زیرا «کوچک‌شمردن خود» به‌عنوان یکی از موانع تصمیم‌گیری، نتایج منفی به بار می‌آورد.

(۱) ب - د (۲) الف - ب (۳) الف - ج (۴) ج - د

۸۰- به ترتیب کدام گزینه به‌درستی جدول زیر را تکمیل می‌کند؟

الف	تعارض «گرایش - گرایش»
خوردن یک دسر خوشمزه در حالی که فرد رژیم لاغری دارد	ب
ج	استفاده از روش‌های میان‌بر
یکی از موقعیت‌های پرخطر تصمیم‌گیری	د

- (۱) انتخاب بین تحمل درد دندان‌پزشکی یا ادامه درد دندان - تعارض «گرایش - اجتناب» - تصمیم‌گیری مهم و پیچیده - پاسخ عاطفی غیرمعمول به دیگر افراد
- (۲) انتخاب بین پذیرش شغل با درآمد بهتر یا شغلی که محیط کار دوست‌داشتنی‌تری دارد - تعارض «گرایش - اجتناب» - تصمیم‌گیری مهم و پیچیده - راه‌دادن افراد غریبه به منزل
- (۳) انتخاب بین پذیرش شغل با درآمد بهتر یا شغلی که محیط کار دوست‌داشتنی‌تری دارد - تعارض «اجتناب - اجتناب» - تصمیم‌گیری مهم و پیچیده - صحبت کردن با افراد غریبه
- (۴) انتخاب بین پذیرش شغل با درآمد بهتر یا شغلی که محیط کار دوست‌داشتنی‌تری دارد - تعارض «گرایش - اجتناب» - تصمیم‌گیری منطقی - مصرف سیگار

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های تمرین‌کنندگان

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۶/۱۴

آزمون ۱۴ شهریورماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده ترازبی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شماره چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	منطق	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، شمیم پهلوان شریف، محمد ابراهیم توژنده جانی، احمد حسن زاده فرد، آروین حسینی، علی حسینی نوه، احمد رضا ذاکر زاده، پیمان طیار، سعید عزیز خانی، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، امیر محمودیان، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، امیرحسین خزایی، یاسین ساعدی، کوثر شاه حسینی، سید آرش مرتضایی فر
روان‌شناسی	هاننا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	رضا واشدنیا، علی رسولی، آرمین ساعدیناه، محمد رضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائد امینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، افشین گرمیان فرد، احسان کلاته عربی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، مهشید رستمی ریک، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهنشیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، محمد گرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، مهدی ضیائی، احسان عالی نژاد، مهدی گاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضایی فر	سید آرش مرتضایی فر	مریم خسروی دهنوی، محمد براتی	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	علیکا ذاکری، سینا غلامی	محمد صدرا پنجه پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی نژاد	امیر محمد قلعه گاهی، ایمان کلاته عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	قدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهالْصَّدُق
إِرْحَمُوا ثَلَاثَةَ
درس‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۶۵ تا ۹۰

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾:

- (۱) همانا قومی به وسیله الله تغییر داده نمی‌شود تا اینکه آنچه در درونشان هست تغییر داده شود.
- (۲) بی‌شک خداوند آنچه را در یک قوم است تغییر نمی‌دهد مگر اینکه آنچه را در درون دارند تغییر دهد.
- (۳) بی‌گمان خدا آنچه را در قومی هست تغییر نمی‌دهد تا اینکه آنچه را در خودشان هست تغییر دهند.
- (۴) همانا قومی توسط خداوند تغییر داده نمی‌شود إلا اینکه آنچه در درون ایشان هست تغییر داده شود.

۸۲- « وَجَدْتُ فِي الْمَكْتَبَةِ كِتَاباً شَرَحَتْ فِيهِ قَوَاعِدَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ »:

- (۱) در کتابخانه کتابی یافتیم که در آن قواعد زبان عربی را شرح داده بود.
  - (۲) کتابی را در کتابخانه یافتیم که قواعد زبان عربی در آن شرح داده شده بود.
  - (۳) در کتابخانه یک کتاب پیدا کردم که قواعد زبان عربی را در آن شرح داده بودند.
  - (۴) کتابی را در یک کتابخانه پیدا کردم که در آن قواعد زبان عربی شرح داده شده بود.
- ۸۳- « يَتَبَغَى لِلطَّالِبِ أَنْ يَجْتَهِدَ لِكَيْ يَنْجَحَ وَ لَا يَضَيِّعَ وَقْتَهُ وَ لَا يَهْمِلَ دُرُوسَهُ فَإِنَّ النِّجَاحَ لَنْ يَتَحَقَّقَ دُونَ صَبْرٍ وَ جُهْدٍ »: شایسته است که دانش‌آموز تلاش کند . . .

- (۱) برای اینکه موفق شود و وقتش هدر نرود و در درس‌هایش کوتاهی نکند پس همانا موفقیت بدون صبر و تلاش محقق نخواهد گردید.
- (۲) برای اینکه موفق شود و نباید وقتش را تلف کند و باید در درس‌های خود کوتاهی نکند پس بی‌شک موفقیت بدون صبر و تلاش محقق نخواهد شد.
- (۳) تا موفق شود و وقت را هدر ندهد و نباید در درس‌های خود کوتاهی کند و قطعاً موفقیت با صبر و تلاشگری محقق خواهد شد.
- (۴) تا موفق شود و باید وقت خود را تلف نکند و باید در درس‌هایش کوتاهی نرزد پس بی‌شک صبر و جهاد موفقیت را محقق خواهند ساخت.

۸۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) كَادَ الرَّجُلُ الْمُذْنِبُ الْفَادِمُ أَنْ يَتَخَلَّصَ مِنْ شَرِّ الْمَعَاصِي: نزدیک است که مرد گناهکار پشیمان، از شر گناهان رهایی یابد.
- (۲) لَمَّا وَجَدَ الْأَبْنَاءُ أَبَاهُمْ مَيِّتاً نَاحُوا عَلَيْهِ جَمِيعاً: پسران هنگامی که پدر خود را مرده یافتند، همگی بر وی شیون کردند.
- (۳) يُعْجِبُنِي عَيْدٌ يَفْرَحُ فِيهِ فَقَرَاءُ الْمَدِينَةِ: عیدی که فقیران شهر را شاد می‌کند، من را به شگفت می‌آورد.
- (۴) لَلْجَالِسِ الْعَقْلَاءِ حَتَّى يَنْفَعَنَا عِلْمُهُمْ: ما باید با عاقلان همنشینی کنیم تا از علم آنان سود ببریم.

۸۵- « در نمایشگاه کتاب، دانشجویی را دیدم که سال قبل از دانشگاه ما فارغ التحصیل شده بود.»؛ عین الصحیح:

(۱) شاهدتُ طالباً في معرض الكتاب يتخرج من الجامعة في السنة الماضية.

(۲) رأيتُ طالباً في معرض الكتاب تخرج من جامعة في العام الماضي.

(۳) شاهدتُ طالبة في معرض الكتاب قد تخرج من جامعة في السنة الماضية.

(۴) رأيتُ طالبة في معرض الكتاب تتخرج من جامعة في العام الماضي.

۸۶- عین الأقرب في مفهوم العبارة التالية: «إرضاء الناس غاية لا تدرك.»

(۱) رضای دوست به دست آرو دیگران بگذار.

(۲) الرّاضي عن نفسه مستور عنه عيبه.

(۳) هر زنده دل که جا به مقام رضا گرفت / از تیغ فیض سایه بال هما گرفت

(۴) علينا أن نلتفت إلى ما يقوله الناس.

۸۷- عین الصحیح في ضبط حركات حروف الكلمات:

(۱) إِنْ أَبِي كَانَ يَحْمِي الْأَهْلَ وَالْعَرَضَ وَيُفْرِجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ.

(۲) أَسْرَعَ أَصْحَابُهُ إِلَيْهِ لِيُنْقِذُوهُ وَ عِنْدَمَا وَصَلُوا إِلَيْهِ ضَحِكَ عَلَيْهِم.

(۳) إِنْ الْخَائِبُ هُوَ الَّذِي لَا رِجَاءَ لَهُ لِلنَّجَاحِ فِي الْحَيَاةِ.

(۴) إِنْ الْامْتِحَانَاتُ تُسَاعِدُ الطُّلَّابَ لِتَعْلَمَ دُرُوسَهُمْ فَلْيَعْلَمُوا ذَلِكَ.

۸۸- عین جمله تصف النكرة:

(۱) رأيتُ رجلاً و هو يتكلم بصوت عالٍ. (۲) سافرتُ إلى مدينة و المدينة تجمُلُ بالمعالم التاريخية.

(۳) وَجَدْتُ كِتَاباً يُعَلِّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ بِطَرِيقَةٍ سَهْلَةٍ. (۴) رأيتُ رجلاً كريماً الرجل يُسَاعِدُ النَّاسَ.

۸۹- عین ما فيه النهي عن القيام بالعمل (لأحد ليس حاضراً):

(۱) ﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ...﴾ (۲) ﴿... لَا يَحْزَنُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ﴾

(۳) ﴿رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ﴾ (۴) ﴿لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ﴾

۹۰- عین «يُخْفِي / تُخْفِي» لا يترجم التزامياً:

(۱) إذا أردتُ أن تُخفي سرّاً، فلا تذكره حتّى لنفسك.

(۲) إِنَّ الْكَذَّابَ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُنْكَرَ كَذِبَهُ وَ يُخْفِيهِ.

(۳) يَا لِلْعَجَبِ، إِنَّ قُلُوبَكُمْ الْمَجْرُوحَةَ تُخْفِي أَلَمَ أَعْمَقِ مِنَ الْبَحْرِ.

(۴) شاهدتُ رجلاً غير مهذب يُحاول كثيراً لكي يُخفي ضعفه بالغضب.

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
علي (ع)
مقن درس، الحروف المشبهة
بالفعل،
لا النافية للجنس، تمارين
صفحات ۱ تا ۱۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۹۱ - ۹۵)

۹۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُورٌ﴾: بی‌تردید . . .

- (۱) خداوند آنان را که در راهش در یک صف پیکار می‌کنند، دوست دارد؛ آنان چون یک ساختمان، استوارند.
- (۲) کسانی را که در راه حق صف در صف می‌جنگند، خداوند دوست دارد؛ قطعاً آن‌ها ساختمانی استوارند.
- (۳) خداوند کسانی را که در راه او صف در صف می‌جنگند، دوست دارد؛ گویی آن‌ها ساختمانی استوارند.
- (۴) خدا دوست‌دار کسانی است که در راهش صف در صف پیکار می‌کنند؛ گویا مانند ساختمان‌هایی استوارند.

۹۲- « لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَا يَنْتَفِعُ بِهِ، فَغَلَيْنَا أَنْ نَعْمَلَ بِمَا نَعْلَمُنَا. »:

- (۱) بدون فایده است علمی که از آن سود نمی‌بری؛ در نتیجه، عمل کنیم به چیزی که به ما آموخته‌اند.
- (۲) هیچ گونه خیری نیست در علمی که به کسی سود نمی‌رساند، پس بر ماست عمل به آنچه فرا گرفتیم.
- (۳) فایده‌ای ندارد دانشی که از آن سودی حاصل نشود لذا به چیزی که می‌آموزیم عمل می‌کنیم.
- (۴) هیچ خیری نیست در دانشی که از آن سود برده نمی‌شود؛ پس باید عمل کنیم به چیزی که آموختیم.

۹۳- « يَزْعَمُ بَعْضُ النَّاسِ أَنَّهُمْ قَدْ قَامُوا بِوَأْجِبَاتِهِمْ أَمَامَ أَوْلَادِهِمْ، وَلَكِنْ لَمْ تَتَحَقَّقْ غَايَتُهُمْ فِي التَّرْبِيَةِ! »:

- (۱) بعضی مردم می‌پندارند که به واجباتشان در مقابل فرزندانشان اقدام نموده‌اند ولی هدفشان را در تربیت محقق نکرده‌اند.

- (۲) برخی مردم گمان می‌کنند که به تکالیف خویش در برابر فرزندانشان عمل کرده‌اند ولی هدفشان در تربیت محقق نشده است.

- (۳) برخی مردم می‌پندارند که تکالیف خود را در حق پسرانشان انجام داده‌اند و هدفشان در امر تربیت به وقوع نپیوسته است.

- (۴) از میان مردم، بعضی گمان می‌کنند که به تکالیف خویش در برابر اولادشان عمل کرده‌اند اما اهدافشان در تربیت انجام نشده است.

۹۴- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ! قَدْ انطوى فِيكَ عَالَمٌ عَجِيبٌ.. ای انسان! درون تو جهانی شگفت به هم پیچیده شده است.

- (۲) أَطْلُبُوا الْعِلْمَ فَإِنَّ أَهْلَ الْعِلْمِ أَحْيَاءٌ وَ إِنْ مَاتُوا.. علم را طلب کنید چرا که اهل علم زنده هستند حتی اگر بمیرند.

- (۳) لَمْ يَكُنْ أَحَدٌ يَظُنُّ أَنَّ دَاءَهُ مِنْهُ وَ دَوَاءَهُ فِيهِ.. هیچ کس گمان نمی‌کند که درد او از خودش است و دارویش در درونش است.

- (۴) الْيَوْمَ يَفْتَخِرُ أَوْلَادُنَا بِمَا تَحَمَّلُوا مِنَ الْأَلَامِ وَ الْمَتَاعِبِ.. امروز فرزندان ما به آنچه که از دردها و سختی‌ها تحمل نمودند، افتخار می‌کنند.

۹۵- عَيْنَ مَا يَنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ: « لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ. »

(۱) زبانش برون جست از کنج لب	به دندان فشرده زبان از غضب
(۲) در تو نیابد غضبِ شاه راه	هیچ متوس از غضب پادشاه
(۳) روان را پرداز از خشم و کین	که گردد تبه جانت از آن و این
(۴) از غضب افکنده بر ابرو گیره	از پی پیکار کمان کرده زه

۹۶- عَيْنَ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) كَأَنَّ صَدِيقِي مُتَرَدِّدٌ فِي الشَّرَاءِ مِنْ بَلَدٍ الْمَتَاجِرِ فَقُمْتُ بِإِرْشَادِهِ.
- (۲) هَذِهِ الْمَادَّةُ تُسَمَّى الطِّينَ فَإِنَّهَا تُرَابٌ مُخْتَلَطٌ بِالْمَاءِ.
- (۳) ﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزَنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ﴾
- (۴) أَتَزَعَمُ أَنَّكَ جَزْمٌ صَغِيرٌ وَفِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ.

۹۷- عَيْنَ الْعِبَارَةِ الَّتِي تَدُلُّ عَلَى التَّشْبِيهِ:

- (۱) إِنَّ الْوَقْتَ ثَمِينَ فَلَا يُضَيِّعُهُ أَهْلُ الْعِلْمِ.
- (۲) لَعَلَّ الْجَوَّ يَصِيرُ مُشْمِساً قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَ الْعَوَاصِفُ.
- (۳) بَعْدَ سَمَاعِ هَذَا الْخَبَرِ كَأَنَّ قَلْبِي حَجَرٌ ثَقِيلٌ.
- (۴) حَاوَلْتُ لِحْلَ تِلْكَ الْمَشْكِلَةِ كَثِيراً وَلَكِنِّهَا كَانَتْ مُعَقَّدَةً.

۹۸- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ يُعَادِلُ «الْمُضَارِعَ الْإِلْتِزَامِيَّ»:

- (۱) لَا يَتَكَبَّرُ الْمُؤْمِنُ عَلَى الْآخِرِينَ أَبَداً.
- (۲) لَعَلَّ رَمِيلَتِي تَشْجَعُ أُخْتَهَا عَلَى الدَّرَاسَةِ.
- (۳) لَيْتَ حَبِيبِي تَأْمَلَ قَبْلَ التَّكَلُّمِ مَعَ وَالِدِهِ.
- (۴) لَعَلَّ بَنِي تَقْبَلُ يَدَ أُمِّي مِنْ أَجْلِ زَحْمَاتِهَا.

۹۹- أَكْمِلِ الْفَرَاغَ مُسْتَعِيناً بِالْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ: « تَمْنَى طِفْلٌ صَغِيرٌ: . . . . . فَصَلَ الرَّبِيعَ طَوِيلٌ فِي بَلَدِنَا! »

- (۱) لَيْتَ (۲) لَأَنَّ (۳) لَكِنَّ (۴) كَأَنَّ

۱۰۰- عَيْنَ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا «أَشَدُّ النَّفْيِ»:

- (۱) هَلْ هُنَا مَدِينَةٌ؟ لَا، هُنَا قَرْيَةٌ.
- (۲) لَا مُصِيبَةٌ أَعْظَمُ مِنَ الْجَهْلِ.
- (۳) لَا تَغْضَبْ يَا بُنَيَّ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ.
- (۴) يَا وَلَدِ، أَنْتَ تَلْمِيزُ لَا مُعَلِّمٌ.

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤالات این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهالمعالم الخَلَابَةُ
صناعة النفط
درس‌های ۶ و ۷
صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۸۱

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- ﴿هُوَ أَشْنَاكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَ اسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ﴾:

(۱) او شما را از زمین خلق کرد و خواستار آبادانی آن از شما شد پس از او طلب آمرزش کنید سپس به سوی او توبه کنید.

(۲) او همان کسی است که شما را از زمین آفرید و به شما دستور داد آن را آباد کنید پس طلب آمرزش کنید و توبه کنید به سوی او.

(۳) او خالق شما از زمین است و به آبادانی آن دستور داد پس از او طلب بخشش کرده سپس توبه نمایید.

(۴) او شما را از زمین آفرید و به شما در آن آبادانی داد پس از او طلب بخشش کنید و به سویش توبه نمایید.

۱۰۲- «لَا بَدَ لَنَا مِنْ تَحْذِيرِ الْمَوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ عَلَى امْتِدَادِ الْأَنْبِيَاءِ لِبِنَاءِ عِمَارَةٍ أَوْ لِلزَّرْعَةِ فَجَعَلَ لُوحَاتٍ بِاللُّونِ الْأَصْفَرِ هُنَاكَ!»:

(۱) ناچار به هشدار دادن به شهروندان نسبت به کندن زمین به جهت ساختن ساختمانی یا برای کشاورزی کردن در امتداد لوله بودیم. پس آنجا تابلوهایی به رنگ زرد قرار دادیم.

(۲) ناگزیر هستیم تا شهروندان را از حفر کردن زمین برای ساختن عمارتی یا برای کشاورزی کردن در امتداد لوله‌ها بر حذر داریم. پس تابلوهایی زرد رنگ اینجا گذاشته می‌شود.

(۳) ناگزیر به بر حذر داشتن شهروندان از کندن زمین در امتداد لوله‌ها برای ساختن ساختمانی یا برای کشاورزی کردن هستیم. پس تابلوهایی به رنگ زرد آنجا قرار داده می‌شود.

(۴) چاره‌ای جز هشدار دادن به شهروندان نسبت به حفر زمین در امتداد لوله برای ساختن عمارتی یا به منظور کشاورزی نداریم. پس تابلوهای زرد رنگ را قرار می‌دهیم.

۱۰۳- «سُجِّلَتْ فِي قَائِمَةِ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ مَعَالِمُ قَرْيَتِنَا الْأَثَرِيَّةِ الَّتِي قَدْ أَثَارَتْ إِنْتِبَاهَ السِّيَاحِ إِلَيْهَا!»:

(۱) در لیست میراث جهانی آثار تاریخی روستایمان ثبت شده که توجه گردشگرانی را به خود جلب کرده است!

(۲) آثار تاریخی روستایمان را که توجه گردشگران به آن جلب شده است، در لیست میراث جهانی ثبت کرده‌اند!

(۳) در لیست میراث جهانی آثار روستای تاریخی‌مان که توجه جهانگردان نیز به آن جلب شده، ثبت گشته است!

(۴) در لیست میراث جهانی آثار تاریخی روستایمان که توجه گردشگران را به خود جلب کرده است، ثبت شده است!

۱۰۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) لِنَهْتَمَّ بِاللُّوَحَاتِ التَّحْذِيرِيَّةِ الَّتِي تُحَذِّرُنَا عَنِ الْخَطَرِ..: باید به تابلوهای هشداردهنده‌ای که ما را از خطر بر حذر می‌دارند، توجه کنیم.

(۲) لِنَخْتَرِعَ جِهَازًا يَقْدُرُ أَنْ يُقَلِّلَ اسْتِهْلَاكَ النَّفْطِ..: باید وسیله‌ای اختراع کنیم که بتوانیم مصرف نفت را کاهش دهیم.

(۳) الْعِمَارَاتُ الْأَثَرِيَّةُ مِنْ أَهَمِّ الْمَنَاطِقِ السِّيَاحِيَّةِ فِي كُلِّ الْبِلَادِ..: ساختمان‌های تاریخی از مهم‌ترین مناطق گردشگری در هر کشوری است.

(۴) إِنْ نَقَلَ النَّفْطَ عَبْرَ الْأَنْبِيَبِ أَقَلُّ خَطَرًا وَ نَفَقَةً..: قطعاً انتقال دادن نفت از طریق لوله‌ها خطر و هزینه کمی دارد.

۱۰۵- «شناگر، نزدیک ساحل جذّاب دریا شنا می‌کرد و از نور ماهی‌های درخشان لذت می‌برد.»؛ عین الصّحیح:

- (۱) الغوّاصُ كان يسبح قربَ الشاطئِ الخَلابِ في البحرِ وَ يَسْتَمْتَعُ بأضواءِ الأسماكِ المُضيئةِ.
- (۲) كان الغوّاصُ يسبح قربَ شاطئِ البحرِ الخَلابِ وَ يَسْتَمْتَعُ بضوءِ الأسماكِ المُضيئةِ.
- (۳) الغوّاصُ كان قد سبح قربَ شاطئِ البحرِ الخَلابِ وَ إستمعَ بضوءِ الأسماكِ المُضيئةِ.
- (۴) كان الغوّاصُ يسبح قربَ شاطئِ البحرِ الخَلابِ وَ يَسْتَمْتَعُ بالنّورِ المُضيئِ للأسماكِ.

۱۰۶- عین غیر المناسب فی المفهوم:

- (۱) سكوتُ اللسانِ سلامةُ الإنسان: زبان سرخ سر سبز می‌دهد بر باد
- (۲) ﴿هل جزاءُ الإحسانِ إلّا الإحسان﴾: گندم از گندم بروید جو ز جو
- (۳) ﴿يُعْرِضُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيماهم﴾: رنگ رخساره خبر می‌دهد از سر درون
- (۴) العقلُ السليمُ في الجسمِ السليم: عالم بی عمل به چه ماند؟ به زنبور بی عمل

۱۰۷- عین الخطأ فی ضبط حركات حروف الكلمات:

- (۱) حَصَلَ الإنسانُ على بَقِيَّةٍ جَدِيدَةٍ لِتَقْلِيلِ الضَّغْطِ. (۲) السَّيَّارَةُ تَقُلُّ أَشْجَاباً مِنَ الغَابَةِ إلى مَصْنَعِ الْوَرَقِ.
- (۳) إِنَّ الإنسانَ يَسْتَخْرِجُ الثَّقَطَ مِنَ باطنِ الأرضِ. (۴) البَيْتُ خُفْرَةٌ عَمِيقَةٌ يُوْجَدُ فِيها سائِلٌ كَالْماءِ.

۱۰۸- عین صفة یختلف إعرابها:

- (۱) توجَدُ موانئُ كبيرةٌ في جنوبِ بلادنا.
- (۲) إيران بلدٌ ممتازٌ لِقضاءِ العُطلاتِ.
- (۳) حبوبي المهدئةُ تساعدني لتسكينِ صداعي.
- (۴) تحمَّلَ والداي مشاكلَ كثيرةً لتربيتي.

۱۰۹- عین الصّحیح فی البناء للمجهول:

- (۱) تُعرَفني أُمِّي إلى الأصدقاءِ في الحفلةِ ← تُعرَفني إلى الأصدقاءِ في الحفلةِ.
- (۲) المُتَكَلِّمُ يروي مواظِ كثيرةً عن الرّسولِ (ص) ← رُوِيَت مواظِ كثيرةً عن الرّسولِ (ص).
- (۳) يَفحصُ الطَّبیبُ أسنانَ الولدِ الصّغيرِ في المِستوصَفِ ← يَفحصُ الولدِ الصّغيرِ في المِستوصَفِ.
- (۴) الأصحابُ أنقذوا الشَّابَّ عندما كاد يَغرقُ في البحيرةِ ← أنقذَ الشَّابَّ عندما كاد يَغرقُ في البحيرةِ.

۱۱۰- عین كلمة «النعم» لا يمكن أن تكون نائبة الفاعل:

- (۱) تُعرفُ النّعمُ حينما فقدناها.
- (۲) إِنَّ السَّمَاءَ لا تُنْزِلُ النّعمَ جاهزةً.
- (۳) تُسلبُ مِنّا النّعمُ إن ظلمنا الآخرين.
- (۴) عند العُجبِ قد تُغَيِّرُ النّعمُ إلى النّقمِ.

تاریخ (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

فعل سوم: ایران: از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۳۴

۱۱۱- مورخی اقدام به دسته‌بندی وقایع و مختصات دوران غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان کرده است. کدام گزینه

در این باره درست است؟

الف) در این دوره، بر اثر حمله چنگیزخان مغول، بخش‌هایی از ایران در معرض کشتار و غارت قرار گرفت.

ب) لشکرکشی‌های پی‌درپی به هند با نیت ظاهری جهاد در راه خدا، از وقایع این دوره است.

ج) مبارزات اسماعیلیان و قدرت گرفتن اتابکان را می‌توان از عوامل ضعف و زوال این سلسله دانست.

د) می‌توان گفت در این دوره، شاهد وسیع‌ترین قلمرو یک حکومت در ایران اسلامی بودیم.

۱) موارد «ج» و «د» مربوط به دوران «سلجوقیان» هستند؛ اما موارد «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به «غزنویان» و «خوارزمشاهیان» هستند.

۲) موارد «ب» و «ج» مربوط به دوران «غزنویان» هستند؛ اما موارد «الف» و «د» به ترتیب مربوط به «خوارزمشاهیان» و «سلجوقیان» هستند.

۳) موارد «ج» و «د» مربوط به دوران «سلجوقیان» هستند؛ اما موارد «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به «خوارزمشاهیان» و «غزنویان» هستند.

۴) موارد «ب» و «ج» مربوط به دوران «غزنویان» هستند؛ اما موارد «الف» و «د» به ترتیب مربوط به «سلجوقیان» و «خوارزمشاهیان» هستند.

۱۱۲- محقق به پژوهش درباره ایران در دوره سلجوقیان پرداخته است. کدام گزینه از نتایج پژوهش او نمی‌باشد؟

۱) شعر فارسی به رونق و شکوفایی فراوانی دست یافت.

۲) ابوریحان بیرونی در نجوم و جغرافیا فعالیت می‌کرد.

۳) طبقه بازرگان شهری بیش از پیش اهمیت یافت.

۴) یکی از دوره‌های مهم هنر اسلامی تلقی می‌شود.

۱۱۳- کدام موارد درباره «متغوقآن» و «هولاکوخان» درست هستند؟

الف) هولاکوخان یکی از ایلخانان مغول بود که به دستور چنگیزخان به ایران لشکرکشی کرد.

ب) متغوقآن نوه چنگیز بود و در زمان فرمانروایی او، برادرش در سال ۶۵۰ هجری قمری به ایران لشکرکشی کرد.

ج) هولاکوخان در زمان فرمانروایی متغوقآن به منظور براندازی حکومت عباسیان و تسخیر بغداد، به سمت غرب آسیا حمله‌ور شد.

د) در دوره تسلط هولاکوخان بر ایران، شمس‌الدین محمد جوینی از شخصیت‌هایی بود که زمینه مسلمان شدن قوم مغول را فراهم آورد.

۴) «الف» و «ج»

۳) «ج» و «د»

۲) «الف» و «ب»

۱) «ب» و «د»

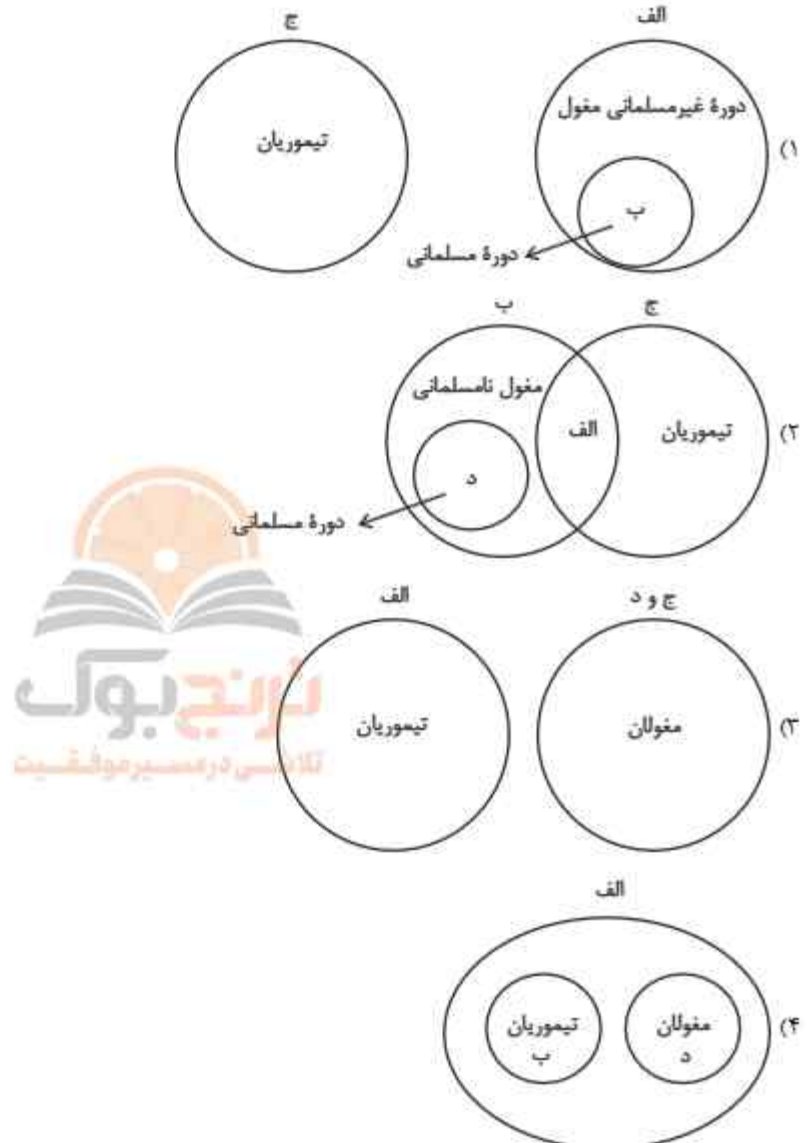
۱۱۴- کدام گزینه شکل صحیحی را درباره عبارت‌های زیر و حکومت‌های مربوط به آن‌ها ارائه می‌دهد؟

الف) یکی از ویژگی‌های اجتماعی این دوران، دگرگونی نسبی در بافت قومی و جمعیتی ایران است.

ب) در این دوران، به دلایل مختلفی نظام مالیاتی به هم ریخت و انواع و اقسام مالیات‌ها که شمار آن‌ها به ده‌ها مورد می‌رسید، رواج یافت.

ج) قوانین شرعی و عرفی در سراسر این دوران، مبتای زندگی اجتماعی و داوری حقوقی ایرانیان بود.

د) روند شهرنشینی در این دوران، سرعت بیشتری گرفت و شهرک‌ها و شهرهای جدیدی ساخته شدند.

۱۱۵- هر یک از گزاره‌های زیر، به ترتیب تحت تأثیر کدام عوامل به وجود آمدند؟

الف) رکود علمی و ادبی در دوران مغول

ب) رشد و شکوفایی تاریخ نگاری در عصر مغول - تیموری

۱) قتل و مهاجرت اندیشمندان و عالمان - تجمع دانشمندان در مراکز علمی هرات و سمرقند

۲) تخریب و تعطیلی مدارس و کتابخانه‌ها - علاقه‌مندی فرمانروایان به ثبت کشورگشایی

۳) تشکیل حکومت ایلخانان - خودآگاهی رجال ایرانی

۴) ویرانی شهرها - فعال بودن مراکز علمی مانند رصدخانه مراغه

تاریخ ایران و جهان (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۷

۱۱۶- اشکانیان در طول حدود ۴۷۰ سال حکومت، چندین بار پایتخت خود را تغییر دادند. کدام گزینه به ترتیب پایتخت‌های این سلسله را ذکر کرده است؟

- (۱) شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی - شهر صدرروازه (هکاتم پولس) در حوالی دامغان کنونی - شهر نسا در ترکمنستان امروزی
- (۲) شهر نسا در ترکمنستان امروزی - شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی - شهر صدرروازه (هکاتم پولس) در حوالی دامغان کنونی
- (۳) شهر صدرروازه (هکاتم پولس) در حوالی دامغان کنونی - شهر نسا در ترکمنستان امروزی - شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی
- (۴) شهر نسا در ترکمنستان امروزی - شهر صدرروازه (هکاتم پولس) در حوالی دامغان کنونی - شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی

۱۱۷- کدام موارد دربارهٔ رویدادهای دورهٔ پادشاهی «شاپور دوم ساسانی» درست هستند؟

- (الف) در جنگ‌های ایران با رومیان، گردیانوس و والریانوس امپراتور روم به ترتیب کشته و اسیر شدند.
- (ب) در پی اقدامات مهم وی، حکومت ساسانیان موفقیت سیاسی و نظامی بزرگی در داخل و خارج کسب کرد.
- (ج) در عملیاتی نظامی اعراب متجاوز را به سختی گوش‌مالی داد.
- (د) کراسوس سردار مشهور روم در جایی به نام حرکان از سپاه ایران به سختی شکست خورد و کشته شد.

- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «د» و «الف» (۴) «ب» و «ج»

۱۱۸- به ترتیب «تهایت گسترش» - «مشورت با قضات شاهی دربارهٔ قانونی بودن برخی کارها» - «از نو سامان دادن تشکیلات استانی یا شهری» مربوط به

کدام پادشاه می‌شود؟

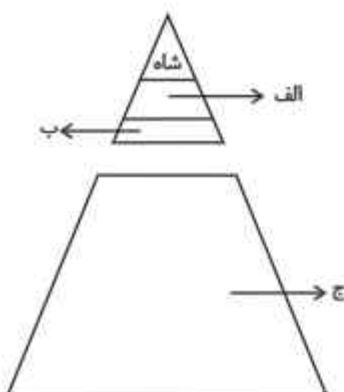
- (۱) داریوش یکم - کمبوجیه - داریوش یکم
- (۲) کوروش بزرگ - داریوش یکم - کمبوجیه
- (۳) کمبوجیه - کمبوجیه - کوروش بزرگ
- (۴) کمبوجیه - داریوش یکم - داریوش یکم

۱۱۹- کدام گزینه دربارهٔ سپاه و جنگ افزارهای مادی‌ها و اشکانیان درست است؟

- (۱) هویوخشر، چهارمین پادشاه ماد، سپاه خود را به دسته‌های کمان‌داران، نیزه‌داران و سواران تقسیم کرد.
- (۲) سپاه مادها متکی بر واحدهای مختلف پیاده نظام بود که از قبایل، اقوام و ملل تابعه به آن پیوسته بودند.
- (۳) اشکانیان به تدریج، سواره نظام دارای سلاح سنگین تشکیل دادند که مجهز به زره و کلاه‌خود بود.
- (۴) مادها به نیروی سواره نظام اهمیت می‌دادند و نیروی پیاده نظام نقش چندانی در سپاه آنان نداشت.

۱۲۰- با توجه به هرم اجتماعی ایران در عصر ساسانی، کدام گزینه مطابق با واقعیت است؟

- (۱) نظام طبقاتی عصر ساسانی همانند دورهٔ اشکانی بر اصالت نسب و خون استوار بود.
- (۲) گروه «الف» فقط به امور جنگی، دیوانی و ورزش‌های رزمی می‌پرداختند؛ ولی زنان این طبقه همانند دیگر زنان لباس می‌پوشیدند و تفاوتی به لحاظ نوع لباس و زیورآلات نداشتند.
- (۳) بخش «ب» شامل دبیران، جنگاوران، پزشکان، متجمان، موسیقی‌دانان و دهقانان است که به آن‌ها اشراف درجهٔ دوم اطلاق می‌شود.
- (۴) در زمان ساسانیان، از مالیات سنگین که در دوره‌های مختلف به طبقه «ج» تحمیل می‌شد، تا حدود زیادی کاسته شد.

جغرافیا (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۴

۱۲۱- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی کدام گزینه درست است؟

- ۱) از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان می‌توان از اتحادیه اروپا، زلاندنو، روسیه، آرژانتین و برزیل نام برد.
- ۲) استخراج معدن از فعالیت‌های نوع دوم به شمار می‌آید و تولید محصول در کشاورزی معیشتی برای فروش محلی صورت می‌گیرد.
- ۳) کشورهای کانادا، استرالیا و فرانسه بخش عمده گندم جهان را تولید می‌کنند و ۴۰ درصد ذرت جهان توسط ایالات متحده آمریکا تولید می‌شود.
- ۴) فیلیپین و پاکستان از جمله کشورهایی هستند که موفق به چند برابر کردن تولیدات کشاورزی خود شدند و کشاورزی تجاری در کشورهای کمتر توسعه‌یافته وجود ندارد.

۱۲۲- کشور «الف» در تلاش است تا صنایع الکترونیک شامل رایانه‌ها و تجهیزات آن‌ها، وسایل صوتی و تصویری، تلفن‌های هوشمند همراه، صنایع هوافضا، لیزر، روبات‌ها و زیست فناوری، انرژی‌های نو، مهندسی را در کشور خود گسترش بدهد. به نظر شما این کشور برای گسترش موارد مذکور، باید چه اقدامی کند؟

- ۱) با فناوری‌های روز دنیا ارتباط برقرار کند.
- ۲) از متخصصان و محققان استفاده کند.
- ۳) پارک‌های علمی و فناوری ایجاد کند.
- ۴) آزمایشگاه‌های متعدد تحقیقاتی ایجاد کند.

۱۲۳- کدام یک از موارد زیر پیرامون «شرکت‌های چندملیتی» نادرست بیان شده‌اند؟

- الف) گاهی شرکت‌های چندملیتی، انحصار تولید یک کالا را در دست می‌گیرند و کارخانه‌های داخلی کشورها را از دور رقابت، خارج می‌کنند و موجب ورشکستگی آن‌ها می‌شوند.
  - ب) شرکت‌های چندملیتی از شرکت‌های محلی در کشورهای میزبان برای طراحی یا گسترش فناوری علمی خود استفاده می‌کنند.
  - ج) عموماً شرکت‌های چندملیتی از رعایت نظام مالیاتی و قوانین زیست‌محیطی در کشورهای میزبان امتناع می‌کنند.
  - د) وجود منابع طبیعی مورد نیاز برای تولید در یک کشور فرضی، آن را به گزینه‌ای جذاب‌تر برای احداث شرکت‌های چندملیتی تبدیل می‌نماید.
- ۱) «الف» و «ب»   ۲) «ج» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «الف» و «د»

۱۲۴- ویژگی‌های هریک از کشورهای زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«مراکش - سنگاپور - نیکاراگوئه»

- ۱) از جمله کشورهایی که در دو دهه اخیر، خیز اقتصادی فوق‌العاده‌ای برداشته است. - صدور سرمایه یکی از کارکردهای آن است. - متشأ شرکت‌های چندملیتی است.
- ۲) بازار خوبی برای تولیدات ژاپن است. - ساختار اجتماعی و اقتصادی آن‌ها دچار تحولات شده است. - دچار کمبود نیروی کار ماهر و تجهیزات لازم هستند.
- ۳) از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند. - مانند یک قطب آهن‌ربا عمل می‌کنند. - از نظر توسعه صنعتی در سطح پایین‌تری قرار دارند.
- ۴) نقش واسطه را بین کره جنوبی و اروپای غربی بازی می‌کنند. - در سیستم هزینه و فایده موفق هستند. - سود هنگفتی را نصیب کشورهای مثل اروپای غربی می‌کند.

۱۲۵- فرض کنید چند کشور همسایه تصمیم می‌گیرند برای تقویت اقتصاد خود، تعرفه‌های گمرکی بین خود را حذف کنند. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده،

کدام پیامد زیر محتمل‌ترین نتیجه این تصمیم است؟

- ۱) کاهش مبادلات تجاری بین این کشورها به دلیل حذف درآمدهای گمرکی
- ۲) افزایش رقابت متغی میان کشورهای عضو و کاهش تولیدات داخلی
- ۳) افزایش تجارت منطقه‌ای و بهبود سطح رفاه اقتصادی در کشورهای عضو
- ۴) وابستگی کامل کشورهای عضو به واردات و حذف صادرات

جغرافیای ایران

پاسخ‌گویی به سؤالات این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل سوم: جغرافیای
انسانی ایران
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۶۳ تا ۸۲

۱۲۶- در یک کشور فرضی با آمار تقریبی ۲۸ میلیون نفر جمعیت، ۲۰۰۰۰۰ نفر متولد و ۶۰ هزار نفر مرگ جدید

ثبت شده است. اگر رشد مطلق جمعیت در این کشور یک درصد باشد، می‌توان گفت در اثر مهاجرت، ...

(۱) حدود ۱۴۰ هزار نفر به جمعیت این کشور افزوده شده است.

(۲) حدود ۱۴۰ هزار نفر از جمعیت این کشور کاسته شده است.

(۳) حدود ۲۸۰ هزار نفر به جمعیت این کشور افزوده شده است.

(۴) حدود ۲۸۰ هزار نفر از جمعیت این کشور کاسته شده است.

۱۲۷- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«اگر در هرم سنی یک کشور ...»

(۱) رأس و قاعده هرم به‌ترتیب پهن‌ترین و باریک‌ترین بخش آن باشند، برنامه‌ریزی برای تأمین شغل در حال و آینده اهمیت بیشتری نسبت به بهبود وضعیت سالمندان دارد.

(۲) رأس و قاعده هرم به‌ترتیب باریک‌ترین و پهن‌ترین بخش آن باشند، ایجاد فرصت‌های تحصیلی و تفریحی برای جوانان و نوجوانان اهمیت بیشتری نسبت به سیاست‌های جلوگیری از پیری جمعیتی دارد.

(۳) رأس و قاعده هرم به‌ترتیب پهن‌ترین و باریک‌ترین بخش آن باشند، جلوگیری از کاهش نیروی فعال اهمیت کمتری نسبت به برنامه‌ریزی برای تأمین شغل در حال و آینده دارد.

(۴) رأس و قاعده هرم به‌ترتیب باریک‌ترین و پهن‌ترین بخش آن باشند، ایجاد فرصت‌های رفاهی و تفریحی برای جوانان اهمیت کمتری نسبت به برنامه‌ریزی برای کاهش روند تضعیف نیروی دفاعی کشور دارد.

۱۲۸- کدام گزینه، متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«در دهه‌های اخیر به دلیل ... میزان مرگ‌ومیر کاهش یافته و سبب ... شده است و اگر سیاست کنترل جمعیت به‌گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، متجر به ... خواهد شد.»

(۱) رونق صادرات نفت و گاز - افزایش رشد طبیعی جمعیت - مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی

(۲) لوله‌کشی و بهبود آب آشامیدنی - افزایش رشد طبیعی جمعیت - برهم‌خوردن تعادل جمعیتی

(۳) رونق صادرات نفت و گاز - افزایش سریع جمعیت - برهم‌خوردن تعادل جمعیتی

(۴) گسترش بهداشت و واکسیناسیون - افزایش سریع جمعیت - مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی

۱۲۹- دانش‌آموزی در بررسی تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران به نتایج زیر دست پیدا کرده است. با توجه به نتایج تحقیقات وی کدام گزینه به درستی

بیان شده است؟

«پس از بررسی‌های فراوان به این نتیجه رسیدم که زمانی کشورمان به «الف» ۳۰ شهری تقسیم شده بود. همچنین عناصر اصلی تقسیمات کشوری

در یک دوره‌ای، عبارت بودند از: «ب» ایالت، ولایت، بلوک و قصبه. جذاب‌ترین بخش تقسیمات کشوری ایران برای من زمانی بود که قلمرو جغرافیایی

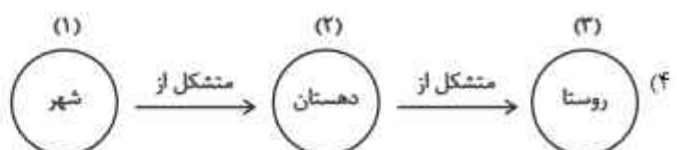
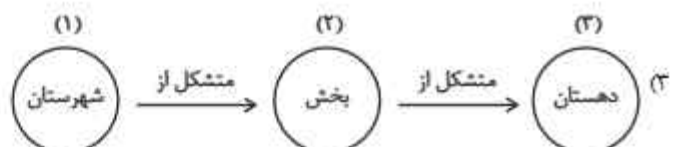
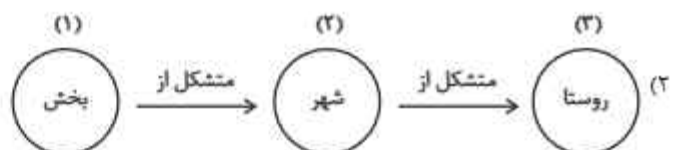
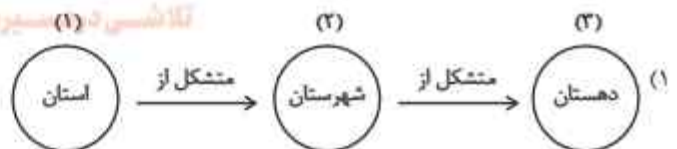
ایران، «ج» مجموعاً به ۳۱ ایالت می‌رسید. ناگفته نماند که کشور ما زمانی به «د» ۷۲ بخش تقسیم می‌شد و تمام این موارد نشان‌دهنده گسترده‌گی

سلسله‌ها و همچنین تقسیمات کشوری در ایران است.»

(۱) عبارت «د» نسبت به «ب» و «الف» متقدم است. (۲) عبارت «ج» نسبت به «ب» مؤخر و نسبت به «الف» مقدم می‌باشد.

(۳) «الف» نسبت به «د» مقدم و «ب» نسبت به «ج» مؤخر است. (۴) «د» متقدم بر «ب» و «ب» متقدم بر «ج» است.

۱۳۰- با توجه به واحد تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر، کدام گزینه درست است؟

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

معرفت و شناخت
(ابزارهای شناخت، نگاه به
تاریخچه معرفت)
صفحه‌های ۶۸ تا ۷۵

۱۳۱- کدام مطلب درباره ابزار معرفتی عقل صحیح نیست؟

- (۱) انسان با استفاده از عقل از اشیای مختلف استفاده‌های متفاوت می‌کند که خود مستلزم معرفتی است که با ابزار حس به دست می‌آید.
- (۲) در شناخت تجربی، عقل در یافته‌های حسی تجزیه و تحلیل می‌کند که به شناخت بسیاری از قوانین طبیعی می‌انجامد.
- (۳) یکی از قاعده‌های تجربی که با همکاری حس و عقل حاصل می‌شود این است که طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.
- (۴) اثبات وجود امور نامحسوس و حل بسیاری از مسائل ریاضی، همگی با همین ابزار معرفتی امکان‌پذیرند.

۱۳۲- در کدام گزینه، تفاوت «وحی»، «معرفت وحیانی» و «شهود عارفانه» به درستی بیان شده است؟

- (۱) در شهود عارفانه امکان همراهی وجود ندارد، اما در وحی وجود دارد.
- (۲) شهود عارفانه مشاهده قلبی خود عارف است، اما معرفت وحیانی از جانب خدا نازل شده است.
- (۳) تجربه وحی مختص به تمام انسان‌ها است، ولی شهود عارفانه شامل همه انسان‌ها نمی‌شود.
- (۴) معرفت وحیانی متناسب با توانایی انسان است، اما شهود عارفانه، متناسب با حکمت الهی است.

۱۳۳- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) شهود وحیانی مستقیم و بی‌واسطه است.
- (۲) شهود وحیانی قرائر از توان دریافت معمولی انسان است.
- (۳) معارف وحیانی بیشتر جتبه محتوایی دارند.
- (۴) معارف وحیانی دریافت‌هایی غیرمعمول هستند که خود شخص به صورت درونی تجربه می‌کند.

۱۳۴- کدام یک از گزینه‌های زیر از عوامل انکار امکان شناخت توسط سوفسطائیان نیست؟

- (۱) اختلاف نظر پارمتیدس و هراکلیتوس بر سر اعتبار شناخت حسی
- (۲) باور به اینکه نه از راه حس و نه از راه عقل، نمی‌توان به حقیقت رسید.
- (۳) تفاوت نظر جهان‌شناسان ماقبل سقراطی بر سر عنصر بنیادی و اولیه جهان
- (۴) مغالطات خود سوفسطائیان

۱۳۵- در کدام گزینه، تضاد دیدگاه‌ها درباره امکان و انواع شناخت به درستی بازنمایی شده است؟

- (۱) پارمتیدس با تکیه بر عقل، حرکت را واقعی می‌داند؛ هراکلیتوس با تکیه بر حس، ثبات را انکار می‌کرد.
- (۲) سوفسطائیان با تکیه بر عقل، شناخت را ممکن می‌دانستند، اما افلاطون آن را رد کرد.
- (۳) هراکلیتوس حس و عقل را در کنار هم معتبر می‌دانست، ولی پارمتیدس حس را خطاپذیر و غیرقابل اعتماد می‌دانست.
- (۴) افلاطون و سوفسطائیان هر دو عقل را منبع اصلی شناخت می‌دانستند، ولی نتایج متفاوتی گرفتند.

۱۳۶- کدام گزینه در مورد فلاسفه مسلمان صحیح است؟

- (۱) سهروردی تأکید ویژه‌ای بر معرفت‌شهودی و قلبی داشت و استفاده از داده‌های عقلی را در بیان فلسفی خود لازم نمی‌دانست.
- (۲) ملاصدرا توانست یک دستگاه متعجم فلسفی بنا کند که در عین اینکه کاملاً هویت‌شهودی دارد، بر استدلال و متعلق نیز استوار است و از عقلانیت نیز بهره‌مند است.
- (۳) قارایی ضمن پذیرش اعتبار داده‌های حسی و عقلی، برای شناخت وحیانی نیز اعتبار خاصی قائل بود، اما او شناخت‌شهودی را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کرد.
- (۴) ابن‌سینا به طور دقیق معرفت‌شهودی را توضیح می‌دهد، اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سختی نمی‌گوید؛ زیرا او برای معرفت عقلی اعتباری قائل نبود.

۱۳۷- کدام عبارت به‌درستی به وجه افتراق شیخ‌الرئیس و شیخ اشراق در مباحث معرفت‌شناسی اشاره می‌کند؟

- (۱) تبیین دقیق معرفت‌شهودی
- (۲) تبیین استدلالی معرفت‌اشراقی
- (۳) تبیین عدم اعتبار شناخت حسی
- (۴) پیوندسازی میان فلسفه و شناخت وحیانی

۱۳۸- کدام مورد درباره دوره جدید فلسفه اروپا به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) از قرن هفدهم میلادی شروع شده و به‌تدریج اروپا از حاکمیت کلیسا خارج می‌شود و پیشگامان آن دکارت و بیکن بودند.
- (۲) مهم‌ترین نزاع هستی‌شناسانه در دوره جدید اروپا بر سر این سؤال بود که «ارزش و اعتبار بیشتر از آن عقل است یا تجربه؟».
- (۳) کانت بر این عقیده بود که با تجربه و تحلیل عقل بر روی معرفت حسی به شناخت تجربی می‌رسیم.
- (۴) دکارت بر این باور بود که انسان با ذهنی ساخته و پرداخته متولد شده و در فهم برخی امور نیازی به حس و تجربه ندارد.

۱۳۹- گزاره زیر در منظومه فکری معرفت‌شناسانه چه کسانی است؟

«کشف واقعیت هدف اصلی نیست؛ هدف ما رسیدن به باورهایی است که برای انسان سودمند باشند.»

- (۱) پراگماتیست‌ها
- (۲) پوزیتیویست‌ها
- (۳) نسبی‌گرایان
- (۴) سوفسطائیان

۱۴۰- هر یک از موارد زیر به‌ترتیب به دیدگاه کدام‌یک از فیلسوفان دوره جدید اروپا در معرفت‌شناسی اشاره دارد؟

- انسان آنچه را که از طریق حس به او برسد، در قالب مفاهیم قرار می‌دهد.
  - اموری که از طریق تجربه قابل بررسی و ارزیابی نیستند، اموری بی‌معنا هستند.
  - فیلسوفان با دنباله‌روی از ارسطو و تکیه بر استدلال عقلی موجب محصور ماندن علوم تجربی در خرافات شدند.
  - انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که با عقل درک می‌کند و در این امور به حس و تجربه نیاز ندارد.
- (۱) کانت - بیکن - برگسون
  - (۲) دکارت - بیکن - کنت - ویلیام جیمز
  - (۳) کانت - کنت - بیکن - دکارت
  - (۴) دکارت - بیکن - کنت - کانت

فلسفه دوازدهم

باسخ گویی به سوال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی، جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
تا پایان «دیدگاه فلاسفه
مسلمان»
درس های ۲، ۱ و بخشی از درس ۳
صفحه های ۱ تا ۱۸

۱۴۱- درباره قدم های دوم تا چهارم در تبیین نسبت میان وجود و ماهیت کدام مورد به درستی بیان شده است؟

(۱) اموری هستند که هستی آنها را می دانیم، اما چیستی ندارند؛ مانند جنس خاک کرات در کهکشان های دور دست.

(۲) ممکن است چیستی امری بر ما روشن شود، اما آن امر وجود نداشته باشد.

(۳) هستی و چیستی دو جزء و مفهوم از یک چیز واحد هستند.

(۴) انشایی پیرامون ما هستند که می توانیم به آنها علم پیدا کنیم.

۱۴۲- کدام گزینه درباره رابطه «هستی و چیستی» درست است؟

(۱) وجه اشتراک همه ماهیت ها، هستی و وجود آنهاست.

(۲) اگر چیستی امری را در ذهن خود حاضر کنیم، به وجود آن پی می بریم.

(۳) هر چیزی که موجود باشد، لاجرم ماهیت آن نیز برای ما روشن و معلوم است.

(۴) در جهان عین و خارج از ذهن واقعی هست که دو مفهوم ماهیت و وجود را به آن نسبت می دهیم.

۱۴۳- توجه خاص ابن سینا به تفکیک وجود و ماهیت در ذهن مطابق با کدام گزینه نیست؟

(۱) این تمایز یکی از اساسی ترین عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است.

(۲) این نظر پایه برهان «وجوب و امکان» فارابی برای اثبات صفات خدا است.

(۳) گسترش اصل «مغایرت وجود و ماهیت» در اروپا به شکل گرفتن مکتب «تومیسیم» متجر شد.

(۴) این نظر ابن سینا زمینه ساز گفت وگوهای مهم فلسفی در جهان اسلام گردید.

۱۴۴- اندیشه کدام فیلسوفان تعارض بیشتری با یکدیگر دارد؟

(۱) ابن رشد و ارسطو (۲) ابن رشد و آکوئیناس

(۳) ابن سینا و بیکن (۴) ابن سینا و ارسطو

۱۴۵- حالت امکانی داشتن در ... یک چیز مطرح نمی شود و ممکن الوجود می تواند ... یا ... باشد.

(۱) ذات - واجب الوجود بالذات - واجب الوجود بالغير (۲) ماهیت - واجب الوجود - متمتع الوجود

(۳) وجود - موجود - معدوم (۴) چیستی - ممکن الوجود بالذات - ممکن الوجود بالغير

۱۴۶- وقتی ماهیت «سب تکشاخ» را در نظر می‌گیریم کدام عبارت درباره آن صحیح به نظر می‌رسد؟

- (۱) دانش همپتان در حالت امکانی باقی مانده است و ممکن الوجود بالذات است.
- (۲) متعی برای به وجود آمدنش نیست، لذا ممتنع الوجود بالغیر است.
- (۳) وقتی تحقق ماهیتی در جهان خارج از ذهن امتناع ذاتی داشته باشد، آن ماهیت نمی‌تواند موجود شود.
- (۴) از این حیث که واجب الوجود بالغیر است از واجب الوجود بالذات نشئت گرفته است.

۱۴۷- در کدام گزینه رابطه موضوعات و محمول‌ها یکسان است؟

- (۱) حیوان موجود است - مربع معدوم است - انسان متفکر است.
- (۲) مثلث سه ضلع دارد - دایره ضلع ندارد - عدد هشت دوبرابر عدد چهار است.
- (۳) مستطیل دارای وجود است - انسان دارای وجود است - مثلث چهار ضلع دارد.
- (۴) عدد دو فرد است - عدد هشتصد و دو زوج است - هوای متاطق استوایی مرطوب است.

۱۴۸- در کدام گزینه، رابطه علیت به درستی و دقیق با دیگر روابط مقایسه یا توصیف شده است؟

- (۱) رابطه علیت مانند رابطه دوستی است، زیرا هر دو طرف از پیش وجود دارند و سپس نوعی پیوند میانشان برقرار می‌شود.
- (۲) در رابطه علیت، علت و معلول هم‌زمان به وجود می‌آیند و هیچ کدام تقدم یا تاخر وجودی بر دیگری ندارند.
- (۳) رابطه علیت تنها زمانی برقرار است که انسان از علت آگاه باشد و آن را شناسایی کند.
- (۴) رابطه علیت، رابطه‌ای وجودی است؛ یعنی وجود معلول وابسته به علت است، و اگر علت نباشد، معلول نیز نخواهد بود.

۱۴۹- **توجه** در گفت‌وگوی زیر A و B احتمالاً کدام فیلسوفان هستند؟

- A: من با مشاهده پدیده‌های طبیعی، هیچ رابطه علیتی میان آن‌ها نمی‌بینم. ما گمان می‌کنیم میان آنها علیت برقرار است.
- B: سخن شما مرا به فکر فرو برد، و می‌خواهم از اصل علیت دفاع کنم. به نظر من انسان با درکی از علیت متولد می‌شود.

- (۱) A: دکارت، B: این‌سیتا
- (۲) A: دکارت، B: هیوم
- (۳) A: این‌سیتا، B: هیوم
- (۴) A: هیوم، B: دکارت

۱۵۰- **توجه** کدام عبارت درباره علیت، مورد اختلاف دکارت و فیلسوفان مسلمان است؟

- (۱) اصلی فطری و بدیهی است.
- (۲) دانش بشری متکی بر آن است.
- (۳) درک آن از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست.
- (۴) مصادیق آن بدون تجربه قابل شناخت نیستند.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
(قضیه شرطی و قیاس استثنایی)
صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸۳

۱۵۱- در کدام گزینه قضیه شرطی متصل به کار رفته است؟

- (۱) عاقبت خواهی نظرت در متظر خوبان مکن
ور کتی بدرد کن خواب و قرار خویش را
- (۲) غافل مباش از عاقلی دریاب اگر صاحب‌دلی
باشد که نتوان یافتن دیگر چنین ایام را
- (۳) یک امشی که در آغوش شاهد شکرم
گرم چو عود بر آتش نهتد غم نخورم
- (۴) گر مراد خویش خواهی ترک وصل ما بگوی
ور مرا خواهی رها کن اختیار خویش را

۱۵۲- کدام یک از گزینه‌های زیر نمونه‌ای از قضیه متفصل مانعة‌الجمع است؟

- (۱) یا امروز باران می‌بارد یا هوا کاملاً آفتابی است.
- (۲) یا دانش‌آموز باید تحقیقش را تحویل دهد یا به خاطر تحویل ندادن آن تنبیه می‌شود.
- (۳) یا می‌توانی با شماره ملی کارنامه را ببیتی یا با شماره پرونده.
- (۴) یا باید در آزمون ثبت‌نام کنی یا اجازه نداری در آن شرکت کنی.

۱۵۳- در قضایای شرطی متفصله، هرگاه از کذب جزء اول نتوانیم صدق جزء دوم را نتیجه بگیریم و هرگاه از کذب جزء اول صدق جزء دوم را نتیجه بگیریم،

به ترتیب ... و ... خواهد بود.

- (۱) مانعة‌الجمع یا حقیقی - حقیقی
- (۲) مانعة‌الرفع - مانعة‌الجمع یا حقیقی
- (۳) مانعة‌الجمع - حقیقی یا مانعة‌الرفع
- (۴) مانعة‌الجمع - فقط مانعة‌الرفع

۱۵۴- با فرض صادق بودن یک قضیه شرطی متفصل، اگر بین محمول دو طرف قضیه، نسبت تباین برقرار باشد، قضیه متفصل ما از چه نوع است؟

- (۱) حقیقی
- (۲) مانعة‌الجمع
- (۳) مانعة‌الرفع یا مانعة‌الجمع
- (۴) حقیقی یا مانعة‌الجمع

۱۵۵- کدام عبارت درباره تمامی قیاس‌های استثنایی انفصالی درست است؟

- (۱) نتیجه آن حتماً یک قضیه شرطی است و یکی از مقدمات آن هم همین‌طور.
- (۲) اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده است و اعتبار آن سه شرط دارد.
- (۳) همیشه با اثبات یک طرف یکی از مقدمات این قیاس می‌توان نفی طرف دیگر را نتیجه گرفت.
- (۴) یکی از مقدمات آن می‌تواند هر کدام از اقسام شرطی متفصل باشد.

۱۵۶- کدام قیاس استثنایی اتصالی از اعتبار برخوردار است؟

- (۱) اگر پرخوری کتم، مریض می‌شوم. پس چون من پرخوری نمی‌کنم، مریض نخواهم شد.
- (۲) با والیبال خداحافظی خواهم کرد، در صورتی که در بازی فردا برنده نشویم. در بازی پیروز شدیم؛ پس به والیبال ادامه نخواهم داد.
- (۳) اگر فردا امتحان داشته باشیم، نمی‌توانیم امشب به مهمانی برویم. از دوستم پرسیدم و گفت که امتحان نداریم؛ پس با خیال راحت می‌توانیم به مهمانی برویم.

(۴) هرکس دیپلم انسانی دارد آرایه می‌داند؛ پس مهسا، که دیپلمه ریاضی است، آرایه نمی‌داند.

۱۵۷- کدام قیاس معتبر است؟

- (۱) اگر برق نداشته باشیم، تلویزیون کار نمی‌کند. تلویزیون کار نمی‌کند؛ پس برق نداریم.
- (۲) اگر ماشین وارد پارکینگ شود، کرکره باز نیست. کرکره باز است؛ پس ماشین وارد پارکینگ نشده است.
- (۳) یا در یخچال سیب وجود دارد یا آلو. در یخچال سیب وجود دارد؛ پس آلو وجود ندارد.
- (۴) اگر این وسیله چوبی باشد، در برابر آتش خواهد سوخت. این وسیله چوبی نیست؛ پس در برابر آتش نمی‌سوزد.

۱۵۸- مقدمه اول قیاس استثنایی اتصالی قضیه‌ای ... است که ... آن موجب ... می‌شود.

- (۱) متصل - رفع مقدم - وضع تالی
- (۲) متفصل - وضع مقدم - وضع تالی
- (۳) شرطی - رفع تالی - وضع مقدم
- (۴) متصل - وضع مقدم - وضع تالی

۱۵۹- با کدام قضیه می‌توان یک قیاس استثنایی ساخت که چهار نتیجه معتبر از آن به دست آید؟

- (۱) اگر کسی در جست‌وجوی لفاءالله باشد، قطعاً آن را خواهد یافت.
- (۲) بهترین زمان برای درس خواندن یا صبح است یا عصر.
- (۳) هر قضیه حملی محصوره یا موجهه انت یا سالبه.
- (۴) یا نمره من در امتحان بالای ۷ می‌شود یا قبول نمی‌شوم.

۱۶۰- با کدام دو کلمه می‌توان یک قضیه شرطی متفصله حقیقی ساخت؟

- (۱) آهن - غیرفلز
- (۲) ناطق - غیرانسان
- (۳) تمساح - غیرخزنده
- (۴) محسوس - غیرمعقول

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤالات این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس نهم و یازدهم)
مقدماتی ۱۰۵ تا ۱۲۸

۱۶۱- کدام مورد از دلایل جایگاه ویژه ایران در اقتصاد جهان نیست؟

- (۱) برخورداری از منابع طبیعی
(۲) وسعت و پهنای جغرافیایی
(۳) قرار گرفتن در قلب جهان اسلام
(۴) قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی

۱۶۲- هریک از موارد زیر به کدام دوره تاریخی اقتصاد ایران اشاره دارد؟

- برقراری نظم مالی و اداری
- قرار گرفتن ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان
- ناآگاهی حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود
- راه افتادن کشتی‌های تجاری در دریای خزر و خلیج فارس
(۱) قاجار - پهلوی - دوره پایانی حکومت صفوی - قاجار
(۲) قاجار - قاجار - قاجار - پهلوی
(۳) پهلوی - قاجار - دوره پایانی حکومت صفوی - پهلوی
(۴) پهلوی - پهلوی - قاجار - قاجار

۱۶۳- کدام گزینه پاسخ درستی به سؤالات زیر است؟

- الف) واکنش کشورها در شرایط سخت و پیش‌بینی نشده به چه چیزی وابستگی دارد؟
ب) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، چه اقداماتی ضروری است؟
(۱) بستگی به میزان غنی بودن و ذخایر یک کشور دارد. - مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکرانه‌های خارجی
(۲) بستگی به میزان غنی بودن و ذخایر یک کشور دارد. - تأمین تمامی نیازهای اساسی در داخل و قطع روابط اقتصادی با سایر کشورها
(۳) بستگی به قدرتمند بودن یک کشور دارد. - تأمین تمامی نیازهای اساسی در داخل و قطع روابط اقتصادی با سایر کشورها
(۴) بستگی به قدرتمند بودن یک کشور دارد. - مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکرانه‌های خارجی
۱۶۴- در عبارت‌های زیر، به چند ویژگی کشورهای پیشرفته اشاره شده است؟

- سطح سواد و بهداشت عمومی بالایی دارند.
- درآمدها به صورت عادلانه‌تری توزیع شده است.
- نرخ واردات در آن‌ها بسیار پایین است، چون تمام تولیدات در داخل انجام می‌شود.
- این کشورها فاقد بیکاری می‌باشند.
- از ثبات کامل قیمت‌ها و بازارها برخوردار هستند.
- در برابر شوک‌های اقتصادی قدرت مقاومت دارند.

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۱۶۵- کدام یک از موارد زیر صرفاً نشان‌دهنده رشد اقتصادی و کدام یک، نشان دهنده پیشرفت اقتصادی کشور است؟

(الف) افزایش درآمد هر یک از کارکنان و کارگران شرکت‌ها

(ب) نزدیک شدن سهم دهک اول از کل درآمد کشور به سهم دهک دهم

(ج) افزایش درآمد خریداران کالاها و محصولات تولید شده

(د) افزایش میانگین سال‌های تحصیلی کارمندان شرکت‌ها

(۱) (الف) رشد اقتصادی، (ب) پیشرفت اقتصادی، (ج) پیشرفت اقتصادی، (د) رشد اقتصادی

(۲) (الف) رشد اقتصادی، (ب) پیشرفت اقتصادی، (ج) رشد اقتصادی، (د) پیشرفت اقتصادی

(۳) (الف) پیشرفت اقتصادی، (ب) رشد اقتصادی، (ج) رشد اقتصادی، (د) پیشرفت اقتصادی

(۴) (الف) پیشرفت اقتصادی، (ب) رشد اقتصادی، (ج) پیشرفت اقتصادی، (د) رشد اقتصادی

۱۶۶- داده‌های جدول زیر مربوط به یک کشور فرضی است. با توجه به این اطلاعات و با در نظر گرفتن سال ۱۴۰۰ به عنوان سال پایه، آنگاه:

محصولات سال	تسلیمات نظامی		مواد غذایی	
	قیمت (به تومان)	مقدار (به فزوند)	قیمت (به تومان)	مقدار (به تن)
سال ۱۴۰۰	۱,۰۰۰	۷۰۰	۴,۰۰۰	۴۰۰
سال ۱۴۰۱	۲,۰۰۰	۸۰۰	۴,۵۰۰	۵۰۰
سال ۱۴۰۲	۴,۰۰۰	۱,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵۵۰

(الف) تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۴۰۱ چند تومان است؟

(ب) تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۴۰۲ چند تومان است؟

(۲) ۳,۲۰۰,۰۰۰ - ۳,۸۵۰,۰۰۰

(۱) ۶,۷۵۰,۰۰۰ - ۲,۸۰۰,۰۰۰

(۴) ۶,۷۵۰,۰۰۰ - ۳,۸۵۰,۰۰۰

(۳) ۳,۲۰۰,۰۰۰ - ۲,۸۰۰,۰۰۰

۱۶۷- مندرجات جدول زیر، مربوط به اطلاعات استخراجی از «حساب‌های ملی» کشوری در سال جاری است. با توجه به داده‌های مذکور، سهم «تولید

خارجیان مقیم کشور» کدام است؟ (توجه: ارقام به «میلیارد ریال» است).

۲۵۵	تولید ناخالص ملی	۱
۱۵	سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۲
۲۵۰	تولید ناخالص داخلی	۳

(۴) ۱۴

(۳) ۱۲

(۲) ۱۱

(۱) ۱۰

۱۶۸- جدول زیر بیانگر چگونگی توزیع درآمد در دو کشور با جمعیت یکسان است. پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

کشور B			کشور A		
سهم دهک دهم	سهم دهک نهم	سهم دهک اول	سهم دهک دهم	سهم دهک پنجم	سهم دهک اول
۳	۲۷	۵	۳۳	۱۱	۶

الف) اگر بخواهیم وضعیت توزیع درآمد در کشور B از کشور A عادلانه‌تر باشد، سهم دهک دهم در کشور B کدام عدد می‌تواند باشد؟

ب) کدام گروه کم‌ترین درصد درآمد ملی را دارد؟

ج) اگر دولت کشور A قصد داشته باشد وضعیت توزیع درآمد را در کشور خودش عادلانه‌تر کند، باید کدام کار را انجام دهد؟

۱) الف) ۳۰ ب) دهک اول کشور A ج) سهم دهک دهم را کاهش دهد.

۲) الف) ۲۷ ب) دهک اول کشور B ج) سهم دهک اول را افزایش دهد.

۳) الف) امکان‌پذیر نیست چون سهم دهک اول در کشور B کوچک‌تر از سهم دهک اول در کشور A است. ب) دهک اول کشور B ج) سهم دهک اول را کاهش دهد.

۴) الف) ۲۵ ب) باتوجه به جمعیت برابر، افراد هر دو کشور سهم یکسانی دارند. ج) سهم دهک دهم را افزایش دهد.

۱۶۹- با توجه به سؤالات زیر کدام گزینه صحیح است؟

الف) مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی چیست؟

ب) در گزارش توسعه انسانی ایران در رتبه چندم قرار دارد؟

پ) کدام کشور رتبه اول HDI را به خود اختصاص داده است؟

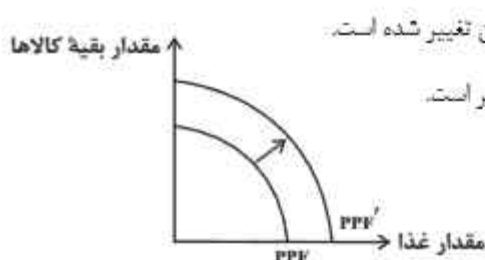
۱) الف) میزان نرخ مرگ و میر در بدو تولد - میانگین سال‌های تحصیلی - سرانه درآمد خالص ملی ب) ۶۵ پ) سوئیس

۲) الف) میزان مرگ و میر نوزادان - سرانه تولید ناخالص داخلی - شاخص دهک‌ها ب) ۵۶ پ) نروژ

۳) الف) میزان امید به زندگی در بدو تولد - سرانه درآمد ناخالص ملی - میانگین سال‌های تحصیل ب) ۶۵ پ) نروژ

۴) الف) میزان مرگ و میر نوزادان - شاخص دهک‌ها - سرانه تولید ناخالص داخلی ب) ۵۶ پ) سوئیس

۱۷۰- نمودار زیر الگوی مرز امکانات تولید یک کشور را نشان می‌دهد. کدام عبارت بیان مناسبی در رابطه با تغییر وضعیت نمودار است؟

۱) با گذشت زمان میزان تقاضای خانوارها برای غذا افزایش یافته است و افزایش تقاضا موجب این تغییر شده است.

۲) صرفه‌جویی، سرمایه‌گذاری بیشتر و افزایش ظرفیت‌های تولیدی در طول زمان، منشأ این تغییر است.

۳) بیکار شدن برخی از کارگران به دلیل رکود اقتصادی باعث تغییر در نمودار شده است.

۴) منشأ این تغییر، افزایش قیمت کالاها در اثر تورم است.

کتاب های آیة انسان را

پیمان های تمرین گنبد

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۴ شهریور

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

* بر اساس جدول زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

ج	ک	پ	س	ح
ز	م	ق	د	ع
ن	ر	ی	ل	ب
گ	ا	و	ج	هـ
خ	ش	ف	ص	ت

۲۵۱- با همه حروف به هم ریخته یکی از ردیف‌های جدول، نام پنج حرفی یک شهر بزرگ و مشهور ساخته می‌شود. این شهر در کدام کشور است؟

(۲) فرانسه

(۱) آلمان

(۴) اسپانیا

(۳) پرتغال

۲۵۲- با همه حروف به هم ریخته یکی از ستون‌های جدول، نام پنج حرفی یک کشور ساخته می‌شود. این کشور در کدام قاره است؟

(۳) اروپا

(۱) آسیا

(۴) آمریکا

(۳) آفریقا

۲۵۳- کدام جمله زیر نادرستی نگارشی دارد؟

(۱) کامو با وجود جایگاه ارزشمندی که در ادبیات و فلسفه در فرانسه به دست آورده بود، از تکلف جمع‌های روستفکری فرانسه مت‌زجر بود.

(۲) کامو، ریشه خود را در خاک شمال آفریقا، زادگاه پدری خود می‌دید.

(۳) البته پدر کامو در الجزایر کشته شده بود و خاطرات دوران نوجوانی او در خانه مادر بزرگ مستبدش، خاطرات شیرینی نبود.

(۴) آیا چگونه می‌توان گفت شخصیت ضدانقلاب کامو از مبارزه‌جویی او با مادر بزرگش برخاسته است؟

۲۵۴- با کلمات به هم ریخته زیر - که البته با تعداد و جایگاه نادرست نقاط نوشته شده است - جمله‌ای درست و معتادار ساخته می‌شود. تعداد نقاط این

جمله کدام است؟

ثاتان، هشتند، پیداد، ذروغ، از بی‌اظناپ، پشدگی، مضهپ، می‌دهند، و، و، زا

(۲) ۲۵

(۱) ۲۴

(۴) ۲۷

(۳) ۲۶

۲۵۵- ابیات به هم ریخته زیر سازنده یک حکایت است. کدام گزینه نسبت به دیگر گزینه‌ها، ترتیب منطقی‌تری برای ابیات معرفی می‌کند؟

(الف) یا شتاب ابرهای نیمه شب می‌رقت و بود / پاک چون مه شسته روی دلربای خویش را

(ب) کفش بشناسد مرا آن بی‌وفا دختر، «امید» / آه اگر بیگانه باشد آشنای خویش را

(ج) ناگهان در کوچه دیدم بی‌وفای خویش را / باز گم کردم ز شادی دست و پای خویش را

(د) تا به من نزدیک شد، گفتم: «سلام ای آشنا» / گفتم اما هیچ نشنیدم صدای خویش را

(۱) ج - الف - د - ب (۲) الف - ب - د - ج

(۳) الف - د - ج - ب (۴) د - ب - ج - الف

۲۵۶- «مریم و برادرش امیر با هم بر سر سال تولد پدرشان اختلاف نظر دارند. مریم می‌گوید پدرشان در سال ۱۳۲۰ به دنیا آمده است ولی امیر سال

تولد پدرش را سال ۱۳۱۸ می‌داند. بیمارستان محل تولد پدر امیر و مریم، اطلاعات سال ۱۳۱۸ را ندارد. در اطلاعات سال ۱۳۲۰ این بیمارستان نیز

نامی از پدر امیر و مریم نیست. پس می‌توان نتیجه گرفت پدر امیر و مریم در سال ۱۳۱۸ به دنیا آمده است.» استدلال فوق دقیقاً به شرطی درست

است که ...

(۱) پدر امیر و مریم از مادر امیر و مریم بزرگتر باشد.

(۲) از بین امیر و یا مریم، حداقل یکی، ادعای درستی درباره زمان تولد پدرشان داشته باشد.

(۳) مستندات سال ۱۳۱۸ بیمارستان محل تولد پدر امیر و مریم هرگز کشف نشود.

(۴) هیچ کدام از بستگان امیر و مریم نیز سال تولد پدر امیر و مریم را ندانند.

۲۵۷- کدام ضرب‌المثل هم‌معنای عبارت «شرقاً المكان بالمکین» است؟

(۱) تیمم باطل است آن‌جا که آب است.

(۲) بالا اونجاست که بزرگ نشسته باشه.

(۳) ز اسباب حجره درش مانده باقی

(۴) ز پیغمبری رقت و نجات شد

۲۵۸- در یک جدول سودوکوی پنج در پنج، باید هر یک از عددهای طبیعی ۱ تا ۵ یک بار در هر ردیف و هر ستون تکرار شود. در جدول زیر، حاصل ضرب

دو عدد جایگزین علامت‌های ○ و ● چند است؟

۲				
		۴		۳
۵		○		
●				۲
	۱	۵		

(۱) ۵

(۲) ۶

(۳) ۸

(۴) ۲۰

• در سه پرسش بعدی اگر «الف» بزرگتر از «ب» بود گزینه «۱» و اگر «ب» بزرگتر از «الف» بود گزینه «۲» را انتخاب کنید. اگر دو داده مساوی بودند، گزینه «۳» پاسخ است و اگر امکان مقایسه بین دو داده وجود نداشت، گزینه «۴».

۲۵۹- قیمت یک مجسمه را ابتدا $\frac{3}{4}$ برابر کردیم و سپس صد هزار تومان به آن افزودیم. قیمت یک تابلو را نیز ابتدا $\frac{4}{3}$ برابر کردیم و سپس صد هزار تومان از آن کاستیم. قیمت تابلو و مجسمه با هم برابر شد.

الف) قیمت اولیه تابلو

ب) قیمت اولیه مجسمه

۲۶۰- وقتی پنج لیتر ماده «الف» و سه لیتر ماده «ب» به محلول حاصل از این دو افزودیم، نسبت حجمی این دو در کل محلول تغییر نکرد. می دانیم دو ماده با هم در نمی آمیزند و تبدیل نمی شوند.

الف) نسبت ماده «الف» به کل محلول در ابتدا

ب) نسبت ماده «ب» به کل محلول در ابتدا

۲۶۱- هشت سال پیش سن علی دو برابر سن مجید بود. اکنون سن علی دو برابر سن حسن است.

تلاشی در مسیر موفقیت

الف) اختلاف سن مجید و حسن

ب) اختلاف سن علی و مجید

۲۶۲- با چهار رقم ۰، ۱، ۲ و ۳، چند عدد سه رقمی می توان ساخت به شکلی که اولاً فرد باشد، درثانی تکرار ارقام مجاز باشد، ثالثاً عدد بر سه بخش پذیر باشد؟

۷ (۲)

۶ (۱)

۹ (۴)

۸ (۳)

• در سه سؤال بعدی، عدد جایگزین علامت سؤال الگو را بیابید.

۸، ۱۲، ۱۰، ۸، ۵، ۲، ۳، ۶، ۶، ۲۴، ۸، ؟

۲۶۳-

۱۲ (۲)

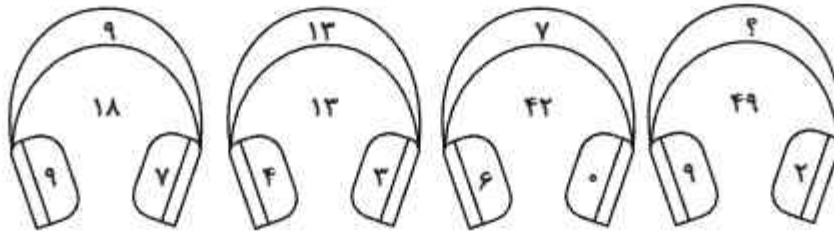
۴ (۱)

۲۸ (۴)

۲۰ (۳)

۲۶۴-

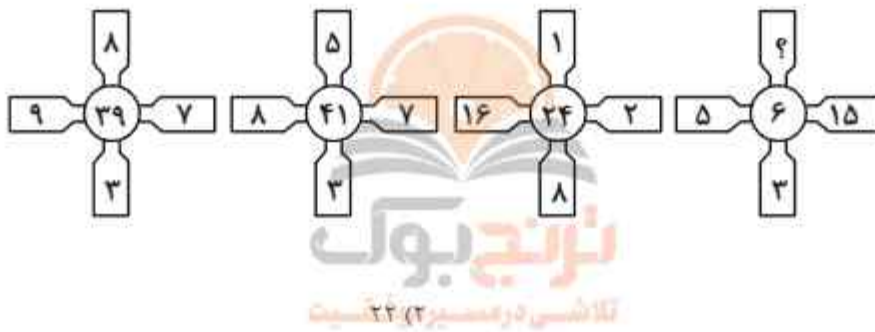
۶ (۲)

۵ (۱)

۸ (۴)

۷ (۳)

۲۶۵-

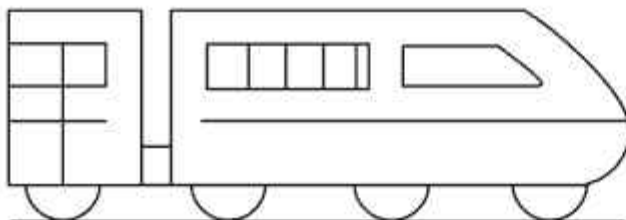

۲۱ (۱)

۲۴ (۴)

۲۳ (۳)

۲۶۶- در شکل زیر چند مستطیل هست؟

۲۲ (۱)

۲۳ (۲)

۲۴ (۳)

۲۵ (۴)

۲۶۷- در کدگذاری زیر، کدام شکل ممکن است به جای علامت سؤال قرار گیرد؟

؟	و	ت	پ	ز	ش	ف
AC	DB	AB	AC	DB	DB	DC

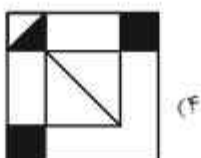
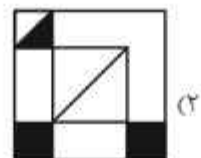
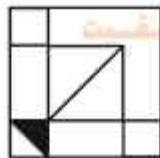
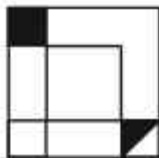
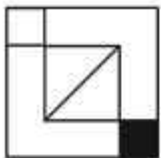
(۱) ج

(۲) ج

(۳) خ

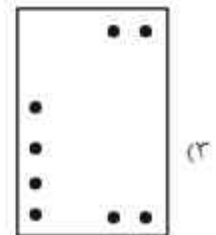
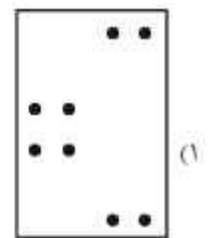
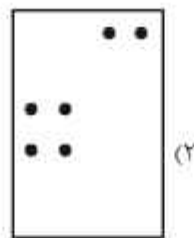
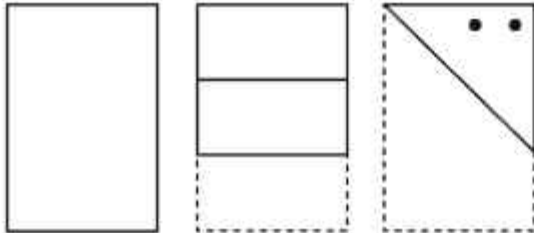
(۴) خ

۲۶۸- با روی هم انداختن و سپس چرخاندن سه برگه شفاف زیر، کدام گزینه حاصل می شود؟

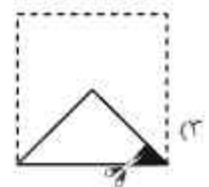
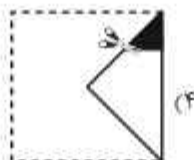
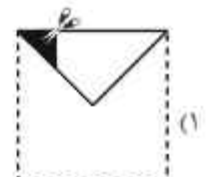
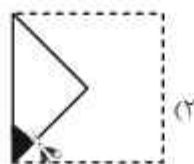
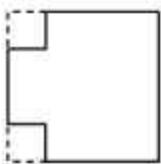

۲۶۹- برگه کاغذی را مطابق مراحل زیر تا و سوراخ کرده ایم. شکل باز شده به کدام گزینه شبیه تر خواهد بود؟ خط چین ها محدوده کاغذ اولیه

را نشان می دهند.

۲۷۰- برگه تا و بریده شده کدام گزینه را اگر باز کنیم، به شکل زیر می رسمیم؟

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

